

1931 Falla el 1, 2, 3, 4, 9, 11

Avui més que mai totes les indústries neces-
siten aigua purificada

LA SEVA INDÚSTRIA NO QUEDA AL MARGE

també necessita l'aigua purificada

L'APARELL

és el que li convé

Es l'únic que li donarà aigua a 0 graus de duresa sempre i sense cap mena de preocupació

*VEGI LES NOSTRES INSTAL·LACIONS * CONSULTI LES NOSTRES REFERÈNCIES*

*Actualment PERMO purifica, solament a Catalunya,
més de 20 milions de litres d'aigua per dia*

PURIFICADORES DE AGUA, Societat Anònima
ENGINYERS ESPECIALISTES

Rambla de Catalunya, 68

BARCELONA

Telèfon 73.048 - 2 línies

A. THIBEAU & Cie.

TOURCOING

Maquinària de rentatge i cardatge
per a llana pentinada, llana cardada
i desaprotaments.

Representant exclusiu a Espanya

Fill d'Emili Bruguera

Avinguda Alfons XIII, 383

Barcelona

Tel. 70.736

COIXINETS DE BOLES SRO

TIPUS USUAL PER A MAQUINARIA I ESPECIAL PER A TRANSMISSIONS

Grans existències

Construcció senzilla, robusta i pràctica

DEMANDA LA Llista DE PREUS I D'EXISTÈNCIES

Els coixinets de boles SRO
son una garantia de bona
marxa a tot arreu

AGÈNCIA GENERAL I DEPÓSIT
Casanellas i Coriadelles

Casanova, 50 - Tel. 34667
BARCELONA

La única Revista tèxtil catalana és
INDÚSTRIA TÈXTIL

Afavoriu-la amb el vostre anunci o amb la vostra subscripció

INDUSTRIA TEXTIL

Els grans estiratges

Sistema Casablanco

per a filatura de cotó

ESTIRATGES

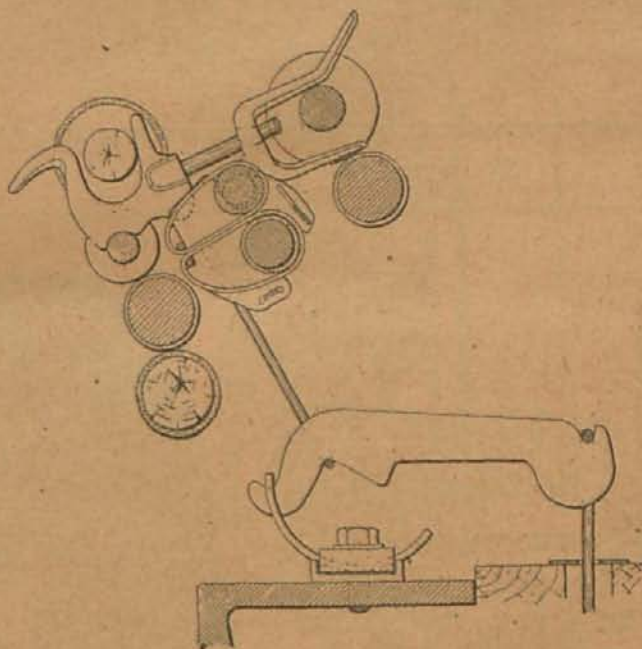
Cotons de la India	sobre un 16
Cotons americans	" " 25
Cotons de llarga fibra	" " 35

AVANTATGES

Millorament
de la
Qualitat dels fils

Supressió de les Metxeres Superfines en tots els casos.
Supressió de les Metxeres en Fi filant amb metxa senzilla
Supressió de totes les Metxeres Intermitges i d'un
50 % de les Metxeres en Fi filant amb metxa doblada

Simplificació
del Treball
directiu i obrer

LA MILLOR REFERÈNCIA

Més de SIS MILIONS de pues en marxa en els següents països:

Anglaterra	Bèlgica	França	Txecoslovàquia	Eats Units
Alemanya	Holanda	Hongria	Turquia	Mèxic
Austria	Brasil	Portugal	Índia Anglesa	Itàlia i Suïssa

700.000 pues en el nostre país

Per a prospectes, referències i pressupostos:

Rius-Manich, S.A. - Bruch, 56 - Barcelona

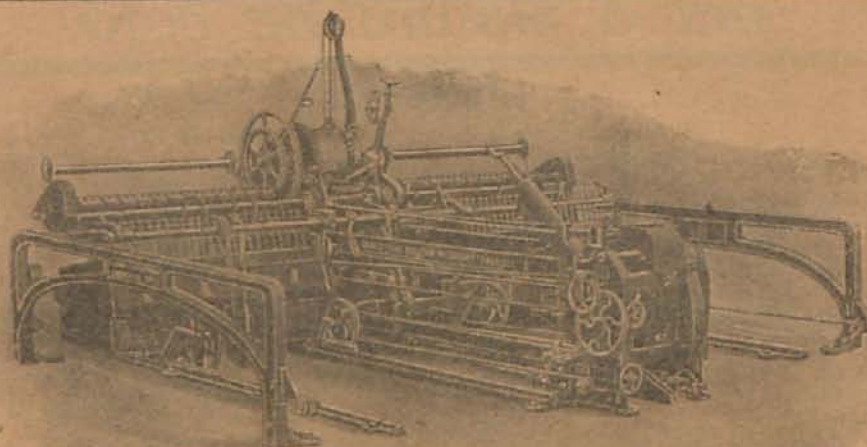
Agència exclusiva de venda de

Mina, 162 - Tel. 649 - FERRAN CASABLANCAS - Sabadell

INDUSTRIA TEXTIL

INDUSTRIAS ELECTRO - MECANICAS

Construcció de selfactines i continues per a llana : Recanvis

Tallers: Unió, 46

SABADELL

Teléfono 780

PASSEIG DE S. JOAN, 13

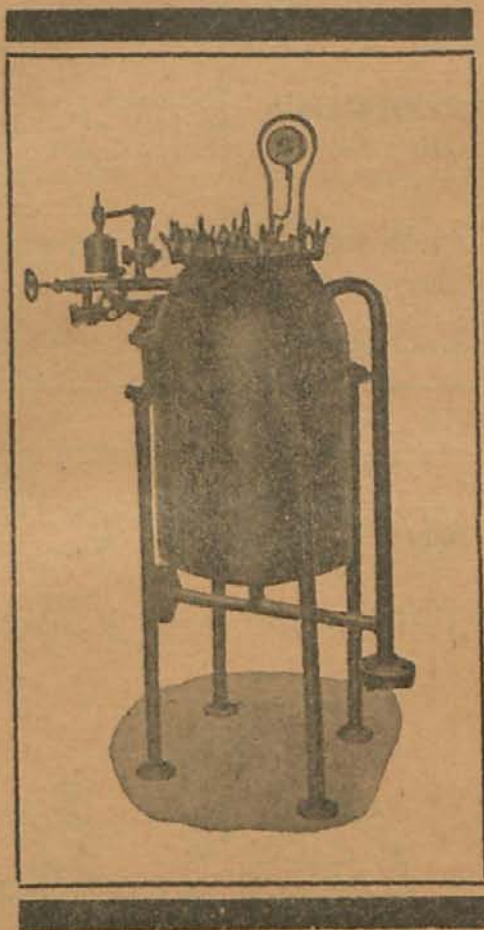
BARCELONA

Caldereria de Ferro i Coure

Torcuat Cañisá i Fill

Tuberíes per aigua i
vapor : Dipòsits per a
: aigua i alcohol :

Bombes per a màquines
: de parer i eixugar :
Calderes de doble fons

Aparells destil·ladors
: de tots sistemes :

Aparells per a blanqueig

Estufes i bombes de
: varies menes :

Passeig Triomf, 94, i Passatge Ripol, 2 i 4 : Tel. 50.721

:: BARCELONA (Sant Martí) ::

GRANDS PRIX: Paris 1900 - Milà 1905 :: HORS CONCOURS: LIÓ 1914

Société Anonyme des Mécaniques VERDOL

Capital: 1.080.000 francs

Estatge social i tallers de construcció: 16, Dumont-d'Urville, 16 : LIÓ

Direcció telegràfica: VERDOLSOC - LYON

Màquines Verdol

De tots nombres, substituïnt per paper sens fi, els cartons enllaçats d'alça senzilla, alça i baixa, pas oblicu universal, de doble cilindre, de doble pas, per a grans velocitats. La més econòmica de les màquines Jacquard

Màquines Perrin & Verdol-Perrin

De tots nombres, d'alça senzilla, alça i baixa, de doble pas, per a grans velocitats i de calada oberta.

Màquines Jacquard i Vincenzi

Picatge i repicatge automàtics o no per a VERDOL, VINCENZI i JACQUARD - Premses i repicatges.

Nou repicatge automàtic sense cordes ni ploms per a màquines VERDOL

Paper especial per a màquines VERDOL i maquinets Maquinària per a l'acabat de velluts (tondoses, màquines de raspallar, etc.) - Perforació de fustes i metalls Planxes d'arcades, cilindres, etc.

Per a detalls i pressuposts dirigit-se a l'Agent general

J. TORRENT ROIG

Passeig de S. Joan, 79
Tel. 73.245 : BARCELONA

SUCURSALS COME (Itàlia): 79, Borgo-Vigo.
PATERSON (N. J., EE UU): 58, Railroad Avenue.
ELBERFELD (Alemanya): 102, Luisenstrasse.

DIPÓSITS: ZURICH (Suïssa): F. Kaeser, Métropol. — MOSCOW (Rússia): J. Naf, Taganka, Gran pokrowskipéroulok, n.º 10 — KYOTO (Japó).

ESCHER WYSS & C.^a ZURICH (Suïssa)

Representant general per Espanya:

F. Vives Pons, Enginyer industrial :

GIRONA, 112

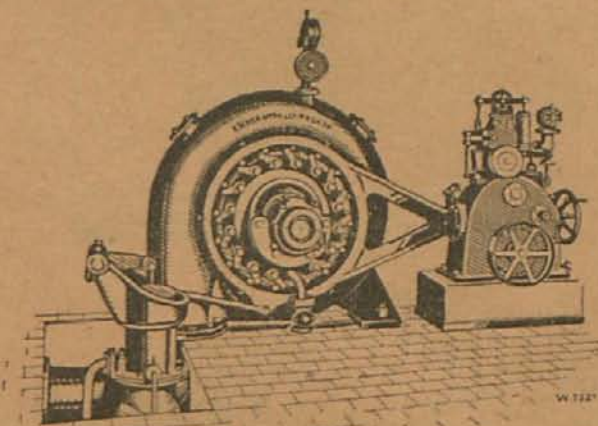
VALENCIA, 323

Barcelona

Turbines hidràuliques

Les suministrades fins a la data arriben a

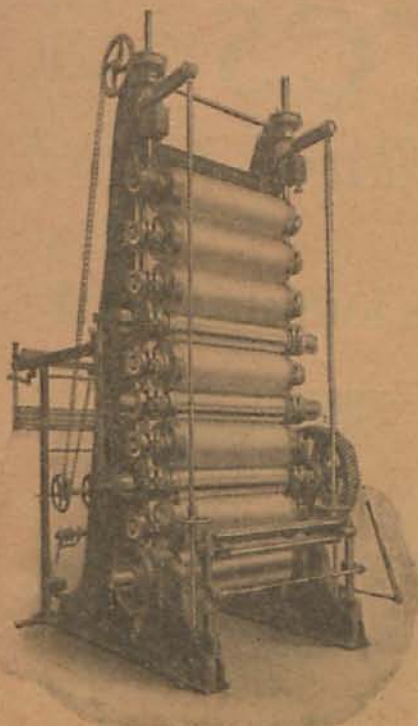
8.405 turbines representant una potència total de 7.762.078 cavalls efectius

Turbines de vapor : Turbo-bombes : Màquines per a gel Compressors rotatius : Calderes de vapor Recalentadors de vapor : Màquines marines Vapors : Bots

PROJECTES I PRESSUPOSTS GRATIS

Calandra FARMER
de deu corrons

SIR JAMES FARMER NORTON & Co. Ltd.

Adelphi Ironworks, Salford
MANCHESTER

*Primer constructor mundial de
Maquinària completa per a Blanqueigs,
Tintoreries, Mercerització, Estampats,
i Acabats de tota classe de fibres.*

REPRESENTANTS EXCLUSIUS:

JOHN M. SUMNER & Co.

SUCCESSORS:

BASTOS Y C.^A, S. en C.

Clarís, 19 - Barcelona

ALTRES REPRESENTACIONS:

Platt Bros. & Co. - Maquinària per a cotó, llana, estam, etc.

Sulzer Frères, S. C. - Motors Diesel, bombes frigorífiques, etc.

J. & T. Boyd, Ltd. - Maquinària per a jute, canem i lli.

Henry Baer & Co. - Aparells de precisió per a la indústria tèxtil.

Schärer-Nussbaumer & Co. - Canilleres ràpides, Cabdelladores i Trescanadores.

Josep Stubbs, Ltd. - Reunidores, Torcedores, Gassejadores, etc.

Heenan & Froude - Frens dinamomètrics.

Wilson Bros. Bobbin C^o, Ltd. - Rodets, Bitlles, Llançadores, etc.

Weber & Cie. - Petits motors Diesel.

INSTAL·LACIÓ DE FÀBRQUES - ACCESSORIS - RECANVIS - MUNTURES

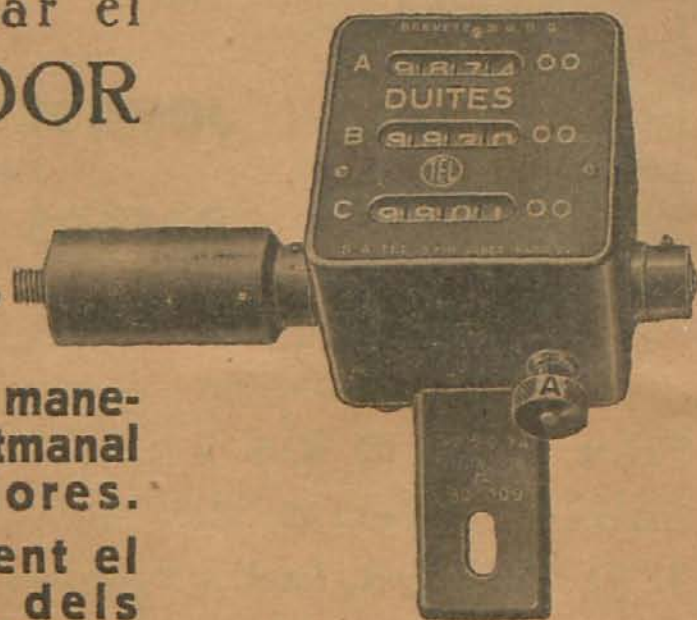
D'interès

per als fabricants de filats i teixits

És impossible el progrés de la indústria tèxtil,
sense emprar el

COMPTADOR

TEL

**Determina d'una mane-
ra precisa el setmanal
de les teixidores.**

**Dóna exactament el
preu de cost dels
diferents articles.**

La millor referència:

Més d'un milió funcionant a diferents països

REPRESENTANTS EXCLUSIUS PER ESPANYA:

MAQUINARIA INDUSTRIAL, S. A.

Girona, 63

BARCELONA

Telèfon 19.743

Hijo y Yerno de Andrés Oliva

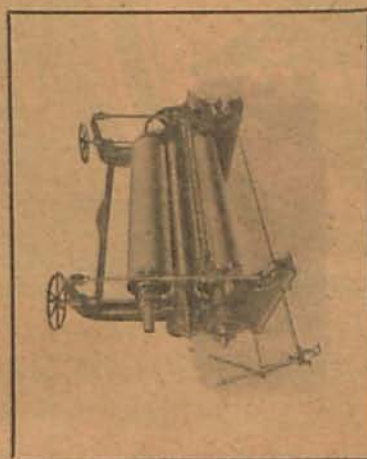
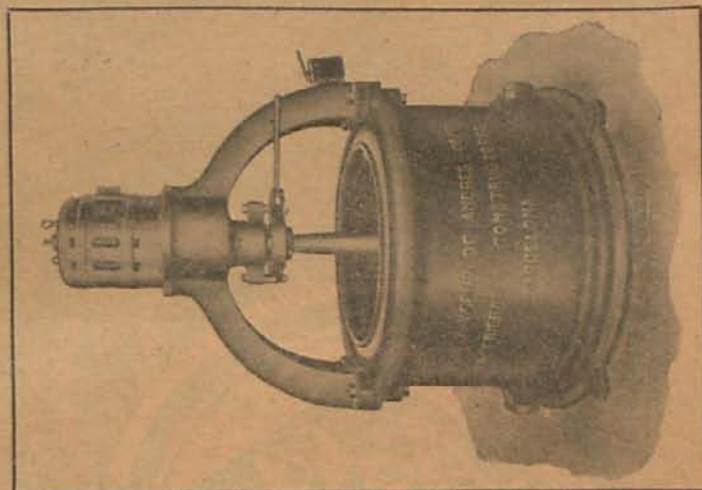
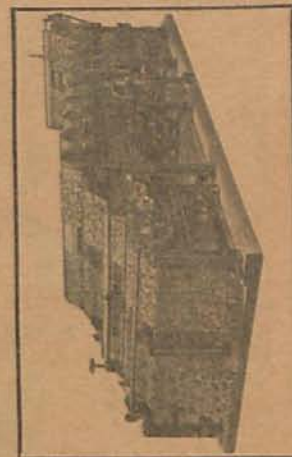
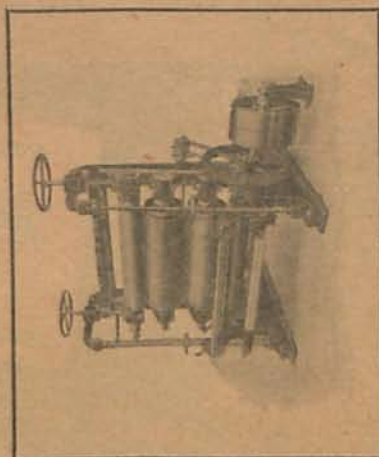
**ENGINEERS
CONSTRUCTORS**

Ap. de Correus 836 - Barcelona

Pere IV, 273 - Teléfono 51.403

Especialitat en maquinària per a Blanqueigs, Tintories i Aprests - Hidro-extractors de totes menes - Premses hidràuliques - Maquinària per a l'elaboració i fabricació de la goma - Montacàrregues i altres aparells d'elevació, mecànics, hidràulics i elèctrics

TRANSMISSIONS DE MOVIMENT

INDUSTRIA TEXTIL

EXCLUSIVA DE VENTA PARA ESPAÑA

JOSÉ MARIOL ARMENGOL
BARCELONA

CONSEJO DE CIENTO.403

TEL. 51590

von Anger-Hendrichs

La seda artificial de filamentos más finos
I-G-FARBENINDUSTRIE AKTIENGESELLSCHAFT
Sección Seda Artificial-Berlin.

Preferida por los más importantes fabricantes de
MEDIAS A MALLA FINA

Es preferible de prescindir del dispar automàtic per a les teles plenes i fer funcionar tot el tren de màquines continuament.

Això donarà lloc a la producció de rotllos de tela de diferents diàmetres; la qual cosa al capdavant no és un mal mètode per alimentar els batans amb teles i mitges teles i evitar així els «xemics» que ocasiona l'acabament de més d'una tela a la vegada.

Gran porcupina.—Aquesta màquina disposa d'un òrgan bateador semblant al de l'obridora porcupina, però de cosa d'un metre de diàmetre. N'existeixen dos tipus: en un d'ells el cotó és pres del nas del pedal en sentit ascendent, mentre que en l'altre les ganivetes s'emporten el cotó en sentit descendent.

Tipus ascendent, sistema Buckley.—El cotó és alimentat a través d'un regulador de pedals, al nivell aproximadament del centre de l'arbre. Les ganivetes impel·leixen el cotó cap amunt i durant un terç de circumferència de la bóta el cotó és batut contra uns nervis i relleus emergents de la superfície interior de la cobertura. El terç següent de circumferència està cobert amb un engrallat concèntric dividit en seccions graduals amb llurs compartiments respectius. Aproximadament a la part inferior de la bóta el cotó és absorbit pels tambors d'aspiració, els quals estan també proveïts d'engraellats que formen un excel·lent sistema de caixes de pols.

Les màquines amb doble bateador són ocasionalment emprades.

Velocitats i producció.—El bateador dona de 400 a 500 revolucions per minut, segons la classe i condició del cotó.

Una màquina d'un sol bateador i batan atelador, produeix 200 quilos per hora amb cotó Egipte. Una màquina amb doble bateador produeix 300 quilos per hora amb cotó Amèrica.

Alimentació.—El cotó hi és lliurat per mitjà d'una obridora

carregadora, la qual ha de funcionar en bones condicions per assegurar una alimentació regular. El regulador de pedals col·laborarà també a l'obtenció de regularitat. Si hom observa que la corretja dels cons es desplaça sensiblement, és senyal que l'obridora carregadora no va bé; aqueixa indicació ha d'ésser atesa tot seguit.

Cal observar el moviment del cotó a través dels passatges. Si es mou amb irregularitat i no cobreix els tambors uniformement, cal ajustar l'admissió d'aire dels ventiladors.

Galgatge.—Distància del corró alimentari a les ganivetes del bateador: de 5 a 8 mil·límetres per a cotó Amèrica i de 6 a 9 mil·límetres per a cotó Egipte.

Aqueixes distàncies són arbitràries i hom les dona només com a guia per a treball normal, car depenen no solament de la llargària de les fibres, sinó també de llur condició, pes alimentat i velocitat d'alimentació.

L'engraellat pot ésser galgat de manera que entre el primer barrot i el bateador hi hagi uns 9 mil·límetres de franquícia i entre el darrer barrot i el bateador uns 13 mil·límetres, per a cotó d'Amèrica. Per a cotó Egipte els galgats corresponents seran 11 mil·límetres per al primer barrot i 15 mil·límetres per al darrer.

Observacions.—Cal emprar el major nombre de barrots possible. La pols no ha de tornar a sortir de les caixes, cosa que s'evita amb l'ús de barrots alts i posant-ne un de molt més alt entre cada sis o set dels altres. Si el cotó rodola per sobre els engrallats cap als tambors, cal augmentar l'admissió d'aire per prevenir-ho.

La ganiveta-suport dels pedals ha d'ésser perfectament recta i cal assegurar-se d'això fixant el suport del mig abans de posar els pedals a sobre.

Els pedals han de funcionar lliurement, però, amb tot, cal que estiguin acostats l'un a l'altre, de manera que el cotó no es fiqui entremig i els faci encallar quan s'abaixen.

Gran porcupina, tipus descendent.—Aquestes màquines varien segons la major o menor superfície d'engraellat que envolta el batedor.

Moltes màquines tenen engrael·lats només en un quart de cercle, mentre que d'altres disposen d'una superfície molt més gran, fins a mig cercle. Hom tendeix modernament a obtenir una gran superfície d'engraellat per tal de netejar el cotó més efectivament.

Hom construeix també obridores dobles.

El galgatge és similar al de les altres obridores de batedors, porcupina i engrael·lats.

Velocitat i producció.—Per a una màquina senzilla el batedor va a 450 voltes per minut. Si el batedor és doble, a 500 voltes per minut. La producció, naturalment, pot variar-se, però hom pot passar per la màquina uns 15.000 quilos setmanals.

BATANS

Totes les màquines obridores poden disposar d'aparell atelador o calandra. Aquests aparells ateladors poden comunicar amb la bota de l'obridora mitjançant un parell de tambors metàl·lics («gàbies»). Aquesta disposició és correntment emprada per a cotons molt nets i de fibra llarga. Però més sovint, el cotó passa per un batedor addicional abans d'entar a la calandra. Aquest batedor addicional, junt amb l'aparell atelador, és també construït en forma de màquina sola a la qual hom dona el nom de batan.

L'obertura i neteja del cotó efectuada a les obridores precedents al batan, no és mai suficientment satisfactòria i, demés, les teles de l'obridora no són regulars o de gruix uniforme. Una obertura i neteja ulterior i, així mateix, una regularització de la tela, és efectuada en el batan.

Hom alimenta la màquina amb dues o més teles que es desenrotllen i van al batedor superposades. Aquest doblatge de teles

corrent d'aire que produeix i que serveix per al transport del cotó al llarg dels passatges.

Sovint els batedors d'aquesta màquina i els ventiladors van muntats sobre el mateix arbre i volten, per tant, a igual velocitat. Si el batedor no obre o neteja suficientment el cotó, hom no pot fer-lo anar més o menys de pressa; altrament els ventiladors xuclarien el cotó a través de l'obridora vertical o de la petita porcupina massa depressa o massa poc a poc. El que cal, doncs, és regular la velocitat de l'arbre d'acord amb les necessitats de les màquines precedents.

El treball de l'obridora neumàtica és, com hem dit, molt imperfecte. Quan el cotó deixa les ganivetes del batedor, segueix rodant per sobre els barrots de l'engraellat, amb la qual cosa es formen uns cabdells de cotó que passen entre els barrots, com pot fàcilment constatar-se examinant les deixalles d'aquesta màquina.

Els flocs de cotó més lleugers passen simplement d'una banda a l'altra de la màquina, arrossegats pels corrents d'aire.¹

Velocitats i producció.—Velocitat del batedor o debanadora, de 1.000 a 1.250 revolucions per minut.

Producció amb cotó Egipte 250 quilos per hora

» » » Amèrica 350 » » »

Generalment forma part d'aquesta màquina una debanadora amb dispositiu atelador i com que aquesta màquina va connectada amb d'altres, cada vegada que és formada una tela plena s'han d'aturar totes les màquines precedents. Aquests aturs, que són freqüents, causen irregularitats molt perceptibles en la continuïtat del procés.

¹ Recentment ha estat introduït un nou tipus d'obridora neumàtica que té a l'entrada un tambor o gàbia que lliura al cilindre una tela uniforme de cotó. La superfície d'engraellat és unes set vegades la dels models anteriors i el cilindre va proveït de ganivetes sobre uns tres quarts de l'amplària de la màquina. No cal dir que amb tots aquests perfeccionaments els resultats de la màquina són molt millors que abans.—(N. del T.)

INDÚSTRIA TÈXTIL

REVISTA MENSUAL

SUSCRIPCIÓ: 15 PESSETES ANY

NÚMERO SOLT: 1,50 PESSETES

DIRECTOR - FUNDADOR:

MANUEL MASSÓ LLORENS

DIRIGIU-VOS PER CORRESPONDENCIA

A L'APARTAT N.º 1115

COTÓ NACIONAL¹

per EDUARD CAPDEVILA i JOAN ROLDUÀ

La tendència, cada dia més apreciable, dels països productors d'aquest tèxtil a absorbir a llurs pròpies manufactures aquesta primera matèria i a exportar-la en article manufacturat, no escapa a la perspicàcia dels qui segueixen minuciosament el procés evolutiu de l'economia mundial.

De la mateixa forma que ha pogut observar-se també la reacció assimilativa que davant de tal orientació presenten un sens fi de nacions la indústria tèxtil de les quals és esclava de capricioses i estranyes especulacions la majoria de vegades, i sotmesa sempre a la benevolença estrangera.

I aquesta reacció per a satisfer cada nació les seves pròpies necessitats és igualment palpable, no sols a la indústria tèxtil cotonera, si que també en tots els ordres de les activitats humanes.

Fa anys, després de la gran guerra, hom ressuscità a Espanya el conreu del cotó. No volem fer aquí la història d'aquest conreu en èpoques antigues, ni dels treballs portats a terme des del 1918, ja que ultra no entrar en els límits d'aquesta po-

¹ Ponència presentada al I Congrés Tècnic d'Indústries Tèxtils.

SUMARI

Cotó nacional, per EDUARD CAPDEVILA i JOAN ROLDUÀ.

Mètodes moderns per a l'extinció d'incendis, pel Dr. R. FREITAG.

FILATURA:

Una nova porcupina Howard.

Observacions sobre la tensió del fil i el seu plegat a les màximes per a cotó, per H. FUHR.

Selfactina de nou model, per JOSEP CATALÀ.

TISSATGE:

Els telers Riera, per JOSEP MOLAS.

La producció de teixits amb dibuixos molt treballats, per RAFFAELE SANSONE.

BIBLIOGRAFIA, per M.

GÈNERE DE PUNT:

Nou teler Jacquard per a gèneres de punt.

RAM DE L'AIGUA:

Màquines visitadores, per MANUEL BALLESTER.

Colorants directes per a seda artificial.

MERCATS:

Març-abril, per J. M. R.

INFORMACIO GENERAL.

10.è plec de l'obra «Manual del filador de cotó», per WILLIAM SCOTT-TAGGART.

nència, són a bastament coneguts.

Però sigui'ns permès fer ressaltar que totes les raons i motius que existiren per enfrontar a fons la qüestió en aquell moment i durant aquests dotze anys, es veuen sumament augmentats per l'exponent fantàstic de la forma com industrialment s'ha desenrotllat el cicle econòmic d'una de les més grans riqueses espanyoles.

I si llavors hom posà el crit al cel davant el perill de què a no trigar es trobaria la indústria en imminent perill de ruïna, crit preventiu per a un demà desconegut, però que, sospitant-lo, imposava ja l'estudi d'una reacció, la creació de una arma defensiva per a quan arribés, amb major raó davant de la base actual que és realitat, i no sospita, hem d'acoplar més que mai tots els esforços, afrontar totes les dificultats, fer un *tour de force* per a situar-nos degudament i presentar un sistema, una organització pròpia per a proveir nostre mercat i rellevar-lo així de la tutela estrangera.

La indústria tèxtil espanyola, seguint el compàs de les altres nacions, necessita operar una reducció dels preus de cost i de venda per a intensificar el seu desenvolupament i el seu camp d'acció.

Si actualment ens trobéssim amb un gran percentatge de cotó recollit en territori espanyol, però conreat

demés en terreny actualment estèril, per a que poguessin quedar a Espanya part dels 300 o 400 milions que per compra d'aquest tèxtil emigren a l'estranger, la balança comercial seria moltíssim més favorable i un sens fi de braços podrien ocupar-se tant a l'agricultura com a la indústria que, com a conseqüència, podria estendre's considerablement.

Actualment la indústria tèxtil cotonera no necessita del cotó nacional des del punt de vista del proveïment, sobre el qual no té altres perills que els que ja induïren el 1918 al ressorgiment del seu conreu; però, no obstant, atenent a la forma en què la nostra indústria intervé a l'economia espanyola, vol que s'arrelhi la producció cotonera.

Les riqueses agrícola i industrial van tan íntimament lligades, que l'esplendor de l'una depèn de la prosperitat de l'altra i ambdues presenten un factor de gran importància per a l'evolució econòmica del país.

A la ponència que els que sotscriuen i el company Rafel Sal'lari han presentat a la Secció IV d'aquest Congrés¹, en fer un estudi detallat del preu de cost de les manufactures cotoneres, de cara a la seva reducció, a l'apartat «Primera matèria» fan ressaltar ja la impossibilitat d'una influència ràpida d'aquest factor sobre la indústria tèxtil.

I si allí, cenyint-nos a un estudi industrial, han hagut de qualificar d'hipotètic l'ideal del problema del proveïment propi, aquí, tractant l'afer concretament en el tèxtil cotoner, ens atrevim a afirmar que accelerant el ritme de l'acció sobre aquest particular no fórem en altra ocasió anàloga a l'actual tan pessimistes en estudiar el factor primera matèria, industrialment.

Si al 1918 es temia una repetició dels dolorosos moments que durant la guerra es travessaren, en què la

nostra indústria tèxtil fou impel·lida al marge d'un atur forçós, amb les seves horroroses commocions socials, que feliçment pogué conjurar-se mercès a una intervenció ràpida i adequada del Govern, aquest perill és més ferm ara i de major abast, entre altres raons, pel desenrotllament que la manufactura cotonera ha sofert en aquests dotze anys.

I si bé les causes són diferents en aparença, en essència no ho són, i causant els mateixos efectes, l'essència dels remeis llavors proposats subsisteix, però la seva aplicació presenta una variant i és que demana una actuació més ràpida, més enèrgica.

Dues centes o tres centes mil famílies viuen de la indústria cotonera i les seves complementàries, i és inútil significar els greus trastorns socials que engendraria la intromissió seriosa en el seu sí de l'atur forçós.

No és que pretenguen fer, ni molt menys, crítica de l'actuació de la Comissaria Cotonera de l'Estat, organisme oficial que té cura del conreu del cotó a Espanya. Són coneguts els resultats de la seva actuació, continuadora de la d'altres organismes privats que la precediren.

I aquesta actuació, que no ens correspon a nosaltres d'analitzar des d'altra punt de vista que el tècnic tèxtil, s'ha caracteritzat per l'obtenció, entre altres qualitats, d'una uniformitat de fibra generalment més perfecta que en cotons d'altres procedències. S'observa bastant de regularitat en el grau, la qual cosa revela una selecció bastant escrupulosa dels camps d'on procedeixen els cotons al país d'origen i, en el procés industrial, s'observa que a igualtat de classificació els cotons nacionals experimenten una merma evidentment inferior a la dels seus similars exòtics, amb diferències que arriben de vegades al 2 per 100.

Però aquestes *bastant* bones qualitats que *en general* presenta el cotó nacional, haurien d'observar-se *sempre* i, encara més, el millorament

de la qualitat hauria de seguir una marxa ascendent, cosa tal vegada no molt difícil amb una experimentació adequada i amb una progressiva aclimatació de la llavor, acompanyada d'una intensificació d'actuacions tècniques.

Indubtablement, és de gran complexitat el problema i és de lent desenvolupament per lo difícil de convèncer els agricultors dels avantatges d'un canvi de conreu, àdhuc demostrant-los els grans beneficis que amb el cotó poden procurar-se. I lents serien també els treballs d'accondicionament de les terres estèrils, que és quan el conreu redundaria veritablement a profit de l'economia general.

Desconeixem l'afer des de qualsevol punt de vista que no sigui el tècnic tèxtil, que és l'únic que ens autoritza a tractar-lo, i emparats en ell, observem la necessitat d'una concepció i orientació del problema que tendeixi a convertir la xifra de producció anyal, oscil·latòria en aquests darrers anys, en altres que segueixin una progressió geomètrica d'elevada raó, i en la mateixa forma evolucioni la curva representativa de les qualitats d'aquest preciós tèxtil a Espanya.

(Vegin-se les conclusions definitives d'aquesta Ponència a l'edició del mes de desembre de *INDUSTRIA TÈXTIL*, pàgina 181.)

UN antic procediment per ignifugar la seda artificial consisteix a tractar-la amb 10 per 100 de fosfat de sosa, 2 per 100 de tungsttat de sosa i $\frac{1}{2}$ per 100 de clorur d'amoni.

Per als teixits pesants hom empra 2,750 quilos de clorur d'amoni, 1,250 quilos de fosfat d'amoni en 25 o 30 litres d'aigua.

Per a la ignifugació i la impermeabilització, el tractament al fosfat de sosa és seguit d'un tractament per una solució d'acetat d'alúmina al 5 per 100.

¹ «Organització tècnica i industrial més convincent per a que nostres indústries puguin comparar-se, segons les seves característiques, a les més perfeccionades de l'estranger» (Tema segon).

MÈTODES MODERNS PER A L'EXTINCIÓ D'INCENDIS¹

pel Dr. R. FREITAG

DURANT els darrers decennis s'han desenrotllat els mètodes per a combatre els incendis, els quals no són, generalment, suficientment coneguts, a desgrat de la importància que té el que qualsevulla persona que ha d'utilitzar-los, tant en establiments públics com en cases particulars, tingui un coneixement general dels mateixos. No cal fer ressortir aquí la importància que té el combatre els incendis; n'hi ha prou amb esmentar que, segons dades facilitades per les Companyies de segurs a Alemanya, es produeixen cada any danys ocasionats per incendi, i coberts per segur, per valor de 500 milions de marcs or. Aquesta suma és sens dubte massa baixa tenint-se en compte que molts dels danys causats per incendi no són coberts totalment pel segur, o ho són parcialment, havent-se d'afegir encara els danys indirectes, no coberts per cap segur i causats per la interrupció en el servei i la pèrdua d'apunts de gran valor procedents de les seccions comercials i tècniques de l'empresa. Serà difícil fer aquí un càlcul exacte, però és evident que les pèrdues causades a l'economia social per causa dels incendis són enormes, i seria interessant comparar aquestes xifres, per exemple, amb les de l'excés d'importació a Alemanya durant els darrers anys. També són de lamentar les pèrdues de vides humanes; durant l'any 1911, 2.709 persones moriren a Alemanya a causa d'incendis, sense comptar els lesionats greus que sucumbiren després de resistir el mal durant moltes setmanes. Per tant, no hi ha dubte de què els moderns mètodes d'extinció d'incendis contribueixen a conservar a la comunitat vides humanes i valors reals de molta transcendència.

¹ Del *Melland Textilberichte*.

Ultra el procediment d'extinció per aigua, molt emprat, s'esmentaran a continuació els mètodes que actualment s'empen essencialment per a combatre els incendis:

1. El procediment d'extinció en sec.
2. El procediment d'extinció per vapor.
3. L'extinció per mitjà de gasos.
4. L'extinció per mitjà de líquids incombustibles.
5. El procediment d'extinció per mitjà d'escuma.
6. El procediment d'extinció per mitjà de neu d'àcid carbònic.

El procediment d'extinció en sec, pròpiament dit, pot efectuar-se per mitjà de les més variades substàncies pulverulentes, combustibles o no combustibles. Demés, pot practicar-se aquest procediment amb flassades, etc., que es tiren damunt del foc. Convé impregnar les flassades a prova de foc o confeccionar-les amb teixit d'amiante per a aquells casos on es produeixen amb certa freqüència incendis que puguin ésser extingits d'aquesta manera. La tècnica moderna de l'extinció d'incendis ha llançat al mercat les substàncies pulverulentes embalades en forma convenient. Com a pòlvors extintors —així es denominen aquestes substàncies— poden servir la sorra, farina fòsil, pols de fang, etc., en fi, tot allò que hom tingui disponible. Els extintors secs, produïts per la indústria, contenen generalment bicarbonat de sosa, també denominat sodi-bicarbonat. S'utilitza aquesta substància pura o barrejada amb farina fòsil i addicions semblants. L'efecte extintor consisteix en què el pòlvor extintor isola de l'aire l'objecte que crema, sufocant-se així el foc per manca d'oxigen. En emprar-se el bicarbonat de sosa, l'àcid carbònic que es desprèn per l'acció de la calor augmentarà probablement en part l'efecte extintor. L'essencial, doncs, per a tots aquests mètodes d'extinció és que l'accés de l'aire fins als objectes en combustió sigui impedit, ja

que així sols poden formar-se gasos combustibles en poca quantitat i els que es formen per causa de l'excés de temperatura ja no poden unir-se a l'oxigen de l'aire per donar lloc als fenòmens de la combustió. En el cas d'incendi de líquids el foc pot també sufocar-se tirant-hi a sobre substàncies com la turba seca, les serradures, el sagó, etc., ja que tot i ésser combustibles d'elles mateixes, pel fet que aquestes matèries són generalment més lleugeres que el líquid en combustió i per tant suren sobre el mateix, eviten el contacte de l'aire indispensable per a la combustió.

Un mètode molt interessant per a combatre els incendis consisteix a l'ús del vapor d'aigua d'alta pressió. Especialment als locals no massa grans i que fàcilment poden tancar-se i isolar-se dels locals propers, el vapor d'aigua d'alta pressió pot utilitzar-se per a sufocar determinats incendis. En sortir de les calderes el vapor d'alta pressió es dilata considerablement, separant l'aire del focus d'incendi. Aquest mètode, certament, ha d'emprar-se sempre que es disposi de suficient vapor d'aigua i quan es tracta d'incendis que tot just s'inicien. Convé desistir del seu ús si existeixen matèries incandescentes, per córrer's el perill de què el vapor d'aigua, a temperatures de més de 500° C. i sota la influència catalítica de metalls incandescentes, es disgregui en hidrogen i oxigen. I la barreja de gas així produïda, denominada gas detonant, és sumament explosiva i pot produir enormes flames agudes i un fort efecte destructor.

L'ús de gasos per sufocar les flames és també molt interessant i dóna bons resultats. Es tracta de gasos de tal mena que, éssent ells mateixos incombustibles, envolten l'objecte incendiat d'una capa protectora de gas, de manera que l'oxigen de l'aire queda isolat. Són coneguts bon nombre de gasos de tal mena, però per raons diverses part d'ells no pot usar-se a la pràctica. Esmentarem el clor, el

nitrogen, l'àcid carbònic, l'àcid sulfurós, dels quals, però, a la pràctica sols pot emprar-se l'àcid carbònic i, en menor escala, l'àcid sulfurós. Si ha esclatat un incendi en un local tancat, n'hi ha prou amb introduir el gas extintor per conductes convenientment disposats. Aquest procediment és molt útil en cas de materials que es descomposen amb l'aigua, com el carbur de calci i altres. El gas extintor pot treure's, senzillament, de les conegudes botelles d'acer per a àcid carbònic, i des de fa poc també es construeixen aparells que, en passar la temperatura de cert límit en un local que estigui exposat al perill d'incendi, s'obren automàticament i donen sortida al gas d'extinció, que apaga llavors l'incendi en el seu inici. Aquests gasos extintors — a la pràctica hom utilitza gairebé exclusivament l'àcid carbònic — no deterioren de cap manera els materials existents i el seu ús és d'especial profit onsevulla que es tracti d'un incendi d'objectes valuosos i que poden destruir-se fàcilment amb l'aigua o altres mitjans d'extinció. L'ús dels gasos d'extinció ve a ésser especialment útil si s'han incendiat màquines elèctriques o transformadors.

Així mateix s'utilitzen amb freqüència líquids orgànics incombustibles per a combatre incendis. Mitjançant dispositius apropiats, aquests líquids incombustibles són dirigits al focus de l'incendi, on es vaporitzen formant vapors específicament pesants, els quals es dipositen sobre el focus de l'incendi i no permeten l'accés de l'aire. El químic coneix tota una sèrie de semblants líquids incombustibles, pertanyent la seva majoria a la classe dels compostos orgànics del clor. De tals líquids esmentarem tan sols el cloroform que, no obstant, a causa de les seves propietats narcòtiques no pot emprar-se, el bromur metílic, el tetraclorur de carboni, el triclorur d'etilè i molts altres. A la pràctica probablement no trobaríem utilitzat més que el tetraclorur de carboni, el qual, contingut en aparells especials,

sota pressió d'àcid carbònic, és llançat al focus de l'incendi. El tetraclorur de carboni és un mitjà d'extinció excel·lent, sempre que hom no pugui o no vulgui combatre un incendi amb aigua. El tetraclorur de carboni, denominat *tetra* en forma abreujada, és fàcilment volàtil, bull a 77° C., no es gela més que a 23° C. sota zero; per tant, es vaporitza ja en trobar-se amb objectes no massa calents, i a l'hivern ofereix la garantia de no gelar-se, àdhuc en el cas de gelades fortes. Onsevulla que es tracti de l'extinció d'incendis de matèries de valor, principalment si l'aigua les destrueix, s'utilitza el *tetra*; per exemple, a les oficines de telègrafs i telèfons, per a apagar líquids inflamables, etc. Certament, existeix la possibilitat de què a 600° C. el tetraclorur de carboni es descomposi, donant lloc a productes molt verinosos. A aquestes elevades temperatures es produeix clor, així com el fòsgen, extraordinàriament verinós, de manera que en emprar-se *tetra* per a l'extinció d'incendis majors, sempre ha de proporcionar-se als bombers la possibilitat de retirar-se. Darrerament s'ha utilitzat per a fins especials, en extintors d'incendis, el bromur metílic, també incombustible, el qual desenrotlla vapors de gran densitat i a 4° C. ja passa de l'estat líquid al gasós (bullida).

Mereixen un interès especial els així denominats procediments d'extinció per escuma, inventats pel químic Laurent. Per a aquest fi es produeix, en aparells apropiats, una escuma densa i viscosa que es fa caure sobre l'objecte incendiat. La capa d'escuma que es forma — el seu gruix varia de 3 a 6 centímetres segons les condicions — impedeix l'accés de l'aire al focus d'incendi. Per a la producció de l'escuma s'utilitza la saponina, substància que existeix a les arrels de l'oroçuc, a l'escorça de la quillaia, a les castanyes d'Índies, etcètera, i s'extreu per procediment tècnic. Aquesta escuma cobreix el focus d'incendi de tal manera, que

l'aire ja no té accés i per tant s'extingeix.

Com a procediment el més modern pot esmentar-se encara l'ús de neu d'àcid carbònic, com especialment apropiat per a extingir incendis de líquids i incendis elèctrics. L'àcid carbònic, en aquest cas, no es llença damunt del focus d'incendi en forma de gas, sinó en forma de neu, la qual denominació es deriva del fet que aquest àcid carbònic sòlid té exactament l'aspecte de la neu. Aquesta neu es produeix fent sortir àcid carbònic líquid de les botelles; l'àcid carbònic es vaporitza llavors en part, degut a la cessació repentina de tensió en conduccions especials i pel gran fred que es produeix per raó d'aquesta vaporització que fa convertir la resta en neu d'àcid carbònic que llavors és conduïda fins al focus d'incendi. La neu d'àcid carbònic té una temperatura de 79° C. sota zero i refreda bastant la superfície de l'objecte incendiat. Ensenms, una part considerable de la neu d'àcid carbònic es transforma en gas, treu calor a l'objecte que crema envoltant-lo en una capa d'àcid carbònic gasós, per la qual cosa l'oxigen de l'aire queda isolat del focus d'incendi. Amb aquest mètode més modern de combatre incendis s'han obtingut ja èxits molt notables.

Els esmentats mètodes moderns d'extinció d'incendis frueixen d'una acceptació cada dia major a les més diverses branques de la indústria, i la seva oportuna aplicació, especialment a aquells establiments industrials on, per les primeres matèries que s'hi utilitzen, el perill d'incendi és major, han de contribuir molt especialment a la seguretat del servei.

EL total de màquines de filar i tòrcer instal·lades a Espanya és, segons dades del Comité Regulador de la Indústria Cotonera, el següent:

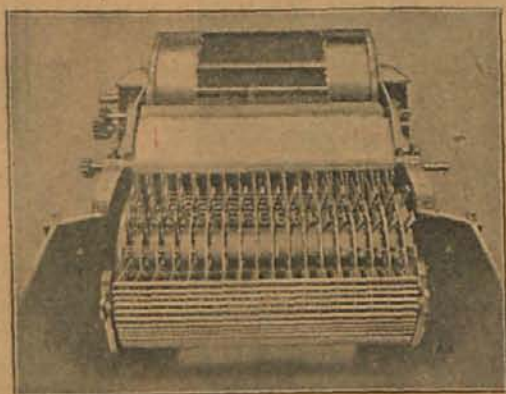
Continues de filar . . .	1.655.639	pues
Selfactines . . .	436.344	»
Continues de tòrcer . . .	284.237	»

PRETENEM

Obridora Exhaust Horizontal Patentada

que la nostra
Obridora Exhaust posseix
una **Area Depuradora**
7 vegades major que la
de qualsevol altre tipus !

Vista interior de la Obridora Exhaust Patentada,
que mostra una bota porcupina de 24" de diàmetre
que ocupa tot l'ample de la màquina

Observeu el diagrama que il·lustra
l'àrea proporcionada de depuració
de la nostra Obridora Exhaust de
bota horitzontal No. 2 comparant
la amb el d'altres tipus d'obridora
pneumàtica

"Semblarà increïble, però sigui's permès explicar breument la manera exacta
COM s'han obtingut aquests resultats.

La totalitat de la bota i de l'extrem d'alimentació han estat reconstruïts i una
bota porcupina de 24" de diàmetre s'estén per tot l'ample de la màquina, el que
representa el cent per cent d'espai depurador eficaç. A més d'això, s'empra el dispositiu
patentat de ganivetes depuradores en el qual l'arc que descriuen cobreix un xic
més de la MEITAT DE LA CIRCUMFERENCIA de la bota.

El resultat es tradueix en un augment en l'àrea depuradora superior a 130 m.²,
la qual és SET VEGADES MAJOR QUE LA DE QUALESVOL ALTRE TIPUS D'
OBRIDORA EXHAUST. Per consegüent, les teles que es produeixen són molt superi-
ors en neteja i regularitat de pes, tant en la seva totalitat com metre per metre.
En realitat, en molts casos les teles d'aquesta màquina passen DIRECTAMENT A LA
CARDA, per considerar-se innecessari el passatge usual pel Batan.

En resum, la màquina no és solament una transportadora del cotó, sinó que
també una depuradora molt eficaç; no frisa ni corgola — PENTINA. Es presenta a la
bota una tela de cotó uniforme.

Aquests són extrems que vostè no pot passar per alt en considerar la eficàcia
general en una instal·lació Moderna de la sala de Botans, de la que la Obridora
Exhaust n'és part integral.

Amb molt gust acollirem l'oportunitat de poder-li remetre fulls descriptius,
o millor encara, enviar-li el nostre representant tècnic que li donarà tota mena
de detalls sobre aquesta màquina

Dobson & Barlow Ltd.
1.30 m.²

Altres tipus
0.186 m.²

DOBSON & BARLOW LIMITED

BOLTON, ANGLATERRA

Maquinària tèxtil d'alta qualitat per a des-
molar, obrir, preparar, filar, trancanar,
lòrrec, aspirar i gassejar cotó, borres, llana,
estam, seda artificial, viscosa i altres fibres

EXCLUSIVA

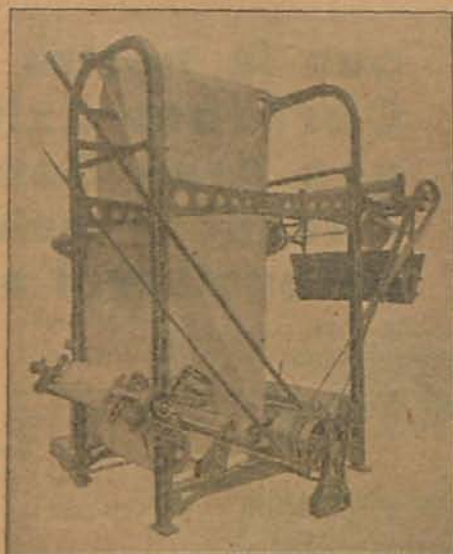
MASSÓ i C.^{ia}, S. en C.

Bailèn, 77 - BARCELONA - Tel. 55.362

Adreça telegràfica: MASSONIO-BARCELONA

Daniel Foxwell & Son - Cheadle

Unica màquina de
plegar al llom que
guia i plega el gè-
nere acuradamant
pel seu centre, efec-
tuant el treball sense
emprar mà d'obra
per al guiatge

Aquesta màquina
efectua, ultra el ple-
gat al llom, el plegat
de ventall i enrot-
llat sobre plegador o
sobre corró, així com
també registra el ti-
ratge de les peces

ACCESSORIS
i
RECANVIS

NUADOR
LIBERTY

Exclusiva de venda :

MASSÓ i C.^{IA}, S. en C.

Bailèn, núm. 77

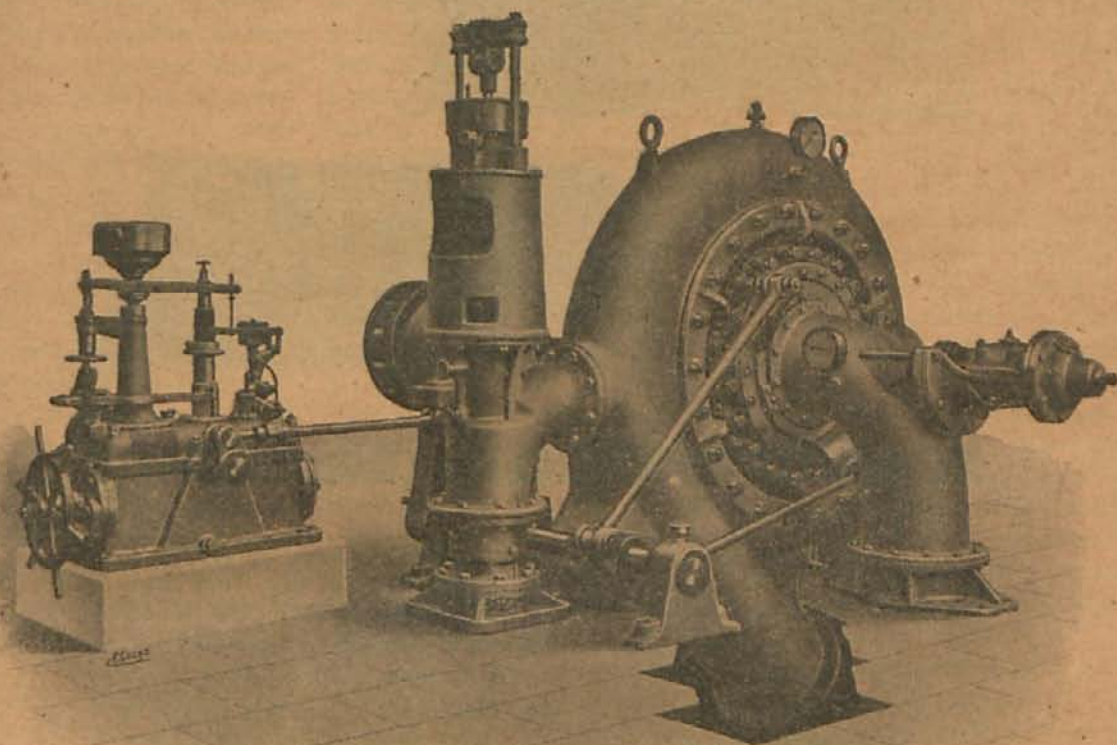
BARCELONA

Telèfon 55.362

Adreça telegràfica: MASSONIO - BARCELONA

INDUSTRIA TEXTIL

Société Hydro-Mécanique Toulouse

Turbina "FRANCIS" per a accionar directament un alternador

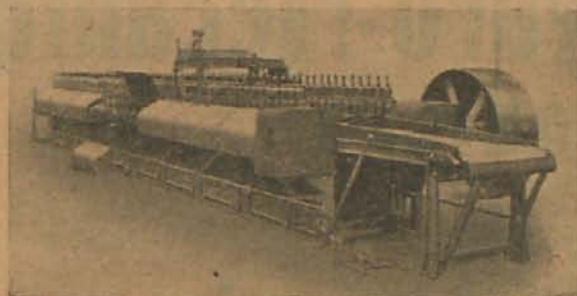
Turbines - Reguladors - Enreixats
Vàlvules - Conduccions d'aigua
Altres accessoris

Exclusiva de venda

Bruch, 56
Telèfon 11.872

Rius-Manich, S. A. Barcelona

Adreça telegràfica: MARIUS-BARCELONA

Suavitadora de
Jute de la casa
Douglas Fraser

Metxerati puses-
piral de la casa
Douglas Fraser

Maquinària Tèxtil de la casa Douglas Fraser

Aquestes màquines s'empren extensament per tot el món, en el preparat, filat, torçat i debanat de jute, lli, cànem i fibres similars. Són d'una eficàcia i producció màximes amb un cost mínim de funcionament i manteniment.

La sèrie total de màquines es detalla a continuació i es remeten detalls complets de qualsevulla màquina, sobre demanda.

Obridores i Suavitadores per a Jute, Obridores i Suavitadores per a Cànem, Netejadores de Detxalles, Obridores d'Estopes, Cardes Obridores i Repassadores, Manuars i Metxeres, Màquines de Filar i de Retorcer, Canilleres i Bobinadores, Aspis i Premses per a fer Paquets.

Douglas Fraser

& SONS LTD.

ARBROATH-ESCOCIA

Exclusiva de venda:

RIUS-MANICH, S. A. - BRUCH, 56 - BARCELONA

Adreça telegràfica: MARIUS, BARCELONA - Telèfon 11.872

FILATURA

UNA NOVA PORCUPINA HOWARD

EN aquests darrers anys s'han introduït importants modificacions a les màquines i trens d'obrir el cotó, i els satisfactoris resultats assolits han estimulat la continuació dels estudis en aquest sentit per tal d'arribar a noves millores que hom considera avui possibles dintre de les modernes concepcions en que actualment es mou el procés d'obertura del cotó.

Com a conseqüència d'aquest esperit evolutiu, tots els constructors han anat creant nous tipus d'obridores, modificació dels que abans construïen i amb els quals hom arriba a millores interessantíssimes en el procés d'obertura. Una d'aquestes modificacions pot veure's a l'adjunta figura, que representa una vista en secció de la nova porcupina proveïda del dispositiu patentat Shirley, que construeix la coneguda casa anglesa Howard & Bullough, Ltd., i ofereix les següents característiques:

La direcció de moviment de la debandadora o òrgan batidor és des dels cilindres alimentaris cap a dalt. A la part posterior hi ha un engrallat de gran superfície de neteja on el cotó abandona bona part de les seves impureses, que són projectades fora de l'engrallat per raó de la major força

centrífuga que adquireixen a causa del seu major pes.

A la sortida de l'engrallat i de l'acció de l'òrgan batidor, el cotó passa al dispositiu que constitueix, en essència, la patent Shirley. En resum, es tracta d'un cilindre de superfície relativament gran i completament perforat, semblant als que hom veu aplicats a les sortides del batan per a la formació de les teles. Per mitjà d'un ventilador adequat s'estableix un corrent d'aire que va de fora a dins del cilindre perforat i que fa adherir-se el cotó a la seva superfície. Per raó de trobar-se el cotó perfectament esponjat, l'aire aspirat pel ventilador se'n emporta una gran quantitat de la pols que conté el cotó, contribuint així eficaçment a la seva neteja. El ventilador en qüestió desemboca al dipòsit de pols on afluïxen els ventiladors de les altres obridores de la mateixa sala.

A la part inferior de la màquina hi ha una conducció on va caient el cotó que es desprèn del cilindre perforat Shirley. El transport d'aquest cotó cap a la sortida de la màquina té lloc per sistema neumàtic mitjançant un corrent d'aire net injectat dintre de l'esmentada tuberia de sortida de la màquina.

Els principals avantatges que hom atribueix a aquesta obridora són els següents: menor quantitat de pols a

la sala de cardes; major eliminació de pols i impureses i, per tant, obtenció d'un cotó més net.

Una de les característiques especials d'aquesta modificació segons la patent Shirley, és que és possible fer la seva aplicació a porcupines ja instal·lades.

OBSERVACIONS SOBRE LA TENSIÓ DEL FIL I EL SEU PLEGAT A LES MET- XERES PER A COTÓ¹

per H. FLUHR

EN termes generals, les metxeres tenen un triple objectiu: el primer és el d'afinar la veta o la metxa que hom li presenta; el segon, de fer aquest producte, ja afinat, més resistent per mitjà d'una lleugera torsió; el tercer, de plegar la metxa obtinguda sobre una bobina que, en el cas del cotó, és cilindre-cònica. Com aquestes etapes han de seguir un procés ben suau, hom no dubta a obtenir-les per mitjà de tres o quatre passes, segons el número de fil que hom vol obtenir.

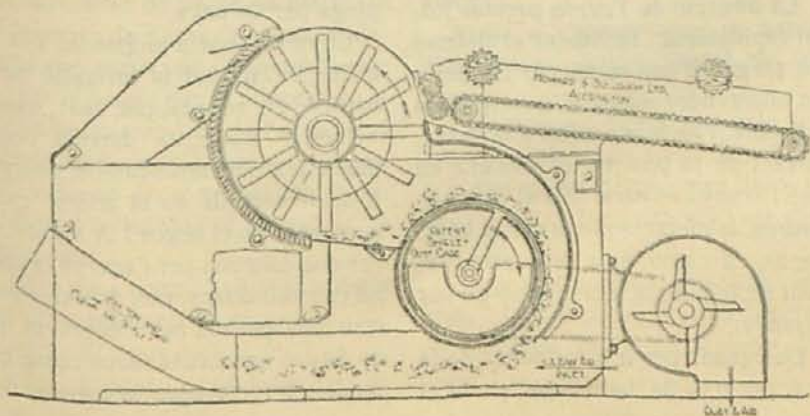
Es aquest treball de la metxa de cotó que ha estudiat des del *Leipziger Monatschrift* un autor anònim, les observacions del qual anem a resumir des d'aquest lloc, permetent-nos d'introduir-hi algunes rectificacions que hem cregut indispensables.

Sens dubte, els principals moviments d'aquestes màquines són el de les pues, el dels cilindres d'estiratge, el del carro i el de les bobines. Les pues (vegi's fig. 1) són accionades a velocitat constant per l'arbre motor per mitjà de les rodes a', b', c' i d'. La relació de velocitats entre aquest arbre motor i la pua és de

$$\frac{67 \times 54}{67 \times 28} = 1,93.$$

El nombre de voltes de l'aleta (o de la pua) és de 450 a 650 a les metxeres en gros, 600 a 800 a les inter-

¹ De *L'Industrie Textile*.

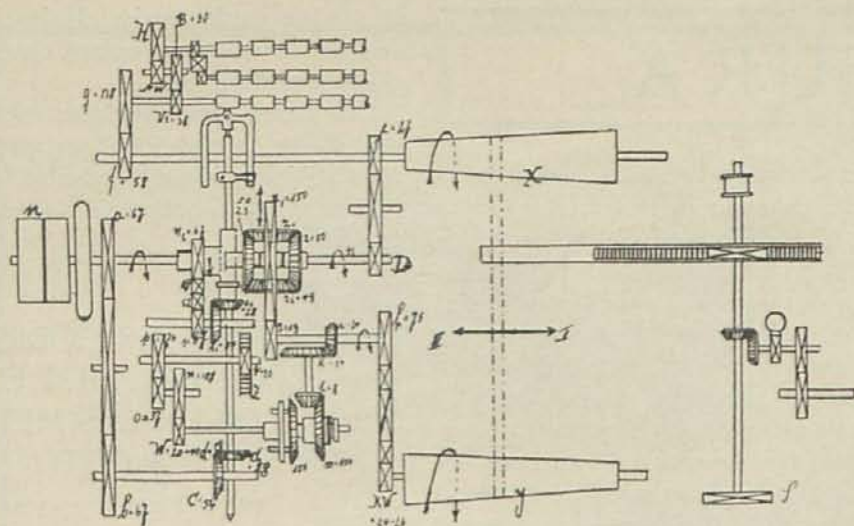

Fig. 1

mitges, 900 a 1.150 a les en fi i 1.000 a 1.400 a les superfines.

El cilindre d'entrega és accionat pel pinyó de torsió *D*, per mediació de les rodes *D*, *e*, *f* i *g* (relació de

$$\text{velocitat} = \frac{D \times 58}{27 \times 138}). \text{ El } 2.^{\text{a}} \text{ i } 3.^{\text{a}}$$

cilindres acanalats són accionats pel primer per mitjà dels recanvis d'estiratge. Cada canvi del número de la metxa obliga a canviar el pinyó *N* *W* o la roda *H*.

La velocitat d'ascens o de descens del carro porta-bobines és, per cada volta de l'arbre motor:

$$\frac{D \times x \times 25 \times 24 \times 8 \times W \times 37}{27 \times y \times 75 \times 34 \times 100 \times 108 \times 75} \times 3,14 n$$

essent *n* el diàmetre primitiu del pinyó 20.

En començar la mudada la corretja dels cons es troba a la posició extrema dreta. A mesura que es forma la bobina, la corretja es desplaça cap a l'esquerra de manera que la relació *x* : *y*, i amb ella la velocitat del carro, va reduint-se. Aquesta disminució de velocitat ve imposada per l'augment de la llargària de cada espira de metxa enrotllada, degut a l'augment del diàmetre de plegat. Per canviar el nombre d'espires enrotllades a cada capa, tant major com més prima és la

metxa, cal posar un altre pinyó *W* de marca del carro.

Les bobines són accionades per la roda de les bobines 67, que volta lliure sobre l'arbre motor.

Per enrotllar la metxa cal que la bobina es mogui a major o menor velocitat que la pua. En el primer cas, hom diu que la metxa *plega per la bobina*; en el segon, *per l'aleta*. Totes les metxeres modernes pleguen per la bobina per les raons que anem a exposar:

- 1.ª Supressió de les estirades de metxa a les engegades;
- 2.ª Menys deixalla en cas de ruptura de la metxa que es plega;
- 3.ª Força absorbida sensiblement constant durant tota la formació de les bobines.

L'únic inconvenient és que la força absorbida és major.

La direcció de l'aleta permet jutjar ràpidament i fàcilment el sistema de plegat d'una metxa. Si, per a un observador situat al davant de la màquina, l'aleta es troba a la dreta, davant de la pua, en el moment en què l'aranya és paral·lela al porta-cilindres, la metxa plega per la bobina; si, en canvi, és a l'esquerra, davant de la pua, la metxa plega per l'aranya.

Designant per *a* la velocitat de la pua, per *b* la de la bobina, per *n* el

nombre d'espires enrotllades per minut, per *l* la llargària de metxa lliurada pel corró d'entrega, per *d* el diàmetre de la bobina buida i per *D* el de la bobina plena, hom té: $n = b - a$, si la metxa plega per la bobina; $n = a - b$, si la metxa plega per l'aranya.

La velocitat d'enrotllament ha d'ésser tal que no hi hagi ni retivades ni afluijades. A primer cop d'ull hom podria creure que la velocitat d'enrotllament teòrica hauria d'ésser lleugerament inferior a l'entrega dels cilindres d'estiratge per causa de l'escurçament de la metxa produït per la torsió. No hi ha res de tot això: aquella és, al contrari, superior a aquesta per compensar els inevitables reliscaments de la corretja dels cons, els quals són tant més grans com major és la força que l'esmentada corretja ha de trametre. D'això en resulta que la velocitat produïda pels cons ha d'ésser tan petita com sigui possible, és dir, igual a $\pm (b - a)$. Per arribar-hi cal dotar la metxa d'un moviment diferencial que serveixi per portar a terme la suma algebraica de la velocitat constant de l'arbre motor i de la variable produïda pels cons.

$$\text{De la fórmula } \pm (b - a) = \frac{1}{\pi d x},$$

a la qual *d x* designa un diàmetre de plegat qualsevol, en resulta: $b = a$

$$+ \frac{1}{\pi d x} \text{ si la metxa plega per la}$$

$$\text{bobina; } b = a - \frac{1}{\pi d x} \text{ si la metxa}$$

plega per l'aranya.

El valor de *d x* augmenta des de *d* fins a *D* durant la formació de la bobina; en resulta, per tant, que la velocitat d'aquesta darrera disminueix des del començament fins a la fi de la mudada en el primer cas, i augmenta en el segon. A les metxeres que pleguen per l'aranya la bobina es mou, doncs, tant més depressa com més pesada és. Observem que no és pas aquesta la única causa que tendeix a recarregar la corretja dels

cons vers la fi de la mudada. El pes del carro augmenta igualment i augmenta també la força necessària per a produir el dispar del joc de cadells (per causa de la reducció de la llargària de la petita cremallera; per tot això el plegat de les metxes es fa pitjor a les metxeres que pleguen per l'aranya a mida que el diàmetre d'enrotllament de la bobina és major.

Nombrosos són els factors que influeixen damunt la tensió de la metxa durant el plegat:

- 1.ª El perfil i netedat dels cons hiperbòlics;
- 2.ª La tensió i la posició inicial de la corretja dels cons;
- 3.ª El gruix, l'amplària i la flexibilitat de la corretja;
- 4.ª L'estrella *S*, que gradua el desplaçament de la corretja dels cons després del plegat de cada capa;
- 5.ª El nombre de dents del pinyó diferencial *KW*;
- 6.ª El diàmetre del tub;
- 7.ª El pinyó *W* de marxa del carro;
- 8.ª El nombre de rodes de què es compona el joc de xarnera: hi ha rotació suplementària en els jocs de 3 i de 4 rodes; no n'hi ha a les de 5;
- 9.ª L'estat i forma de fixació de les rodes de la comanda de les bobines;
- 10.ª La forma del cap de l'aranya;
- 11.ª El forat pel qual surt la metxa per penetrar dintre del braç foradat de l'aranya;
- 12.ª El nombre de voltes de la metxa entorn de l'aleta;
- 13.ª El guia-metxes: a causa del seu moviment de vaivé, la distància de la punta de l'aranya al punt d'entrega del corró varia constantment;
- 14.ª L'angle que la direcció de la metxa forma amb l'eix de l'aranya: si aquest angle no s'aproxima molt als 90°, la torsió no corre bé fins els cilindres d'estiratge i el plegat es fa malament;
- 15.ª Una marxa deficient o l'atur del carro porta-bobines;
- 16.ª El tipus de torsió;
- 17.ª L'estat i la velocitat dels ci-

lindres de pressió i dels acanalats. No s'han d'untar mai els cilindres durant la mudada: la llargària lliurada augmentaria feblement, la qual cosa portaria aparellada una reducció de la tensió de la metxa.

Els mitjans usualment emprats a la pràctica per canviar la tensió de la metxa són tres:

Posar una altra estrella *S* o un altre pinyó diferencial *KW*, o bé canviar la posició inicial de la corretja dels cons.

Hem vist més amunt que el moviment diferencial serveix, d'una manera general, per fer la suma algèbrica de dos moviments de rotació; a les metxeres té un doble objectiu:

Descarregar la corretja dels cons; permetre d'accionar a un temps pel mateix parell de cons les bobines i el carro.

Observem de passada que hi ha encara altres mitjans per a descarregar la corretja:

L'ús de cons de gran diàmetre, girant a grans velocitats i allunyats l'un de l'altre tant com sigui possible;

L'ús de dos parells de cons idèntics per a les bobines i el carro.

Per comprendre bé una metxera cal posseir la teoria del joc diferencial. Doncs bé, aquest dispositiu és el gran escull dels estudiants i dels pràctics.

Anem a exposar aquí un procediment que està a l'abast de tot hom.

El moviment diferencial més senzill es compona de tres rodes *a'*, *b'*, *c'* i d'un xassis *ch* que gira lliure sobre l'arbre motor i suporta l'eix de *b'* (fig. 2).

Sigui *n* el nombre de voltes de la roda *a'* fixa sobre l'arbre motor i $\pm n_1$ el del xassis *ch* accionat pels cons.

Els dos moviments tenen lloc simultàniament; no obstant, per facilitar l'estudi del diferencial suposarem que tenen lloc successivament.

Si solament gira el xassis, cada una de les rodes *a'* i *c'* donarà $\pm n_1$ voltes¹ per minut. Doncs bé, *a'* ha de donar-ne *n*; cal imprimir-li encara $n \pm n_1$, tota vegada que $n \pm n_1 \mp n_1 = n$. Durant aquest moviment de rotació el xassis ha de romandre immòbil, tota vegada que ja ha donat les seves $\pm n_1$ voltes; la roda *c'* farà,

doncs $(n \mp n_1) \frac{a'}{c'}$, o bé $(n \mp n_1)$ e si

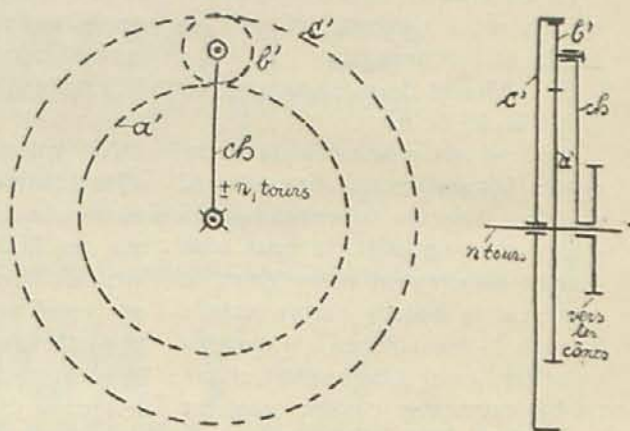

Fig. 2

denominem per *e* la relació d'engrenatges entre la primera roda *a'* i la darrera *c'* del diferencial.

La roda *c'* donarà, doncs, en total:

$$\pm n_1 + (n \pm n_1) e = n e \pm n_1 (1 + e) = n_2 \text{ voltes.}$$

Interessa observar que la valor de *e* és positiva quan les rodes extremes del diferencial giren en el mateix sentit; negativa quan giren en sentit contrari.

Per a $n = 420$; $n_1 = 120$; $a' = 40$ i $c' = 60$, tindrem:

$$n_2 = 420 \left(\frac{2}{3} \right) \pm 120 \left(1 + \frac{2}{3} \right) =$$

¹) Això sempre que aquestes rodes oposin la mateixa resistència a llur moviment; en cas contrari, la roda que girés més fàcilment es mouria damunt l'altra.

$= 280 \pm 200 = 480$ o 80, segons el sentit de rotació.

La metxera representada a la figura 1 està proveïda d'un diferencial Houldsworth. La valor d'e hi és igual a -1 , d'on:

$$n_2 = n \pm n_1$$

La roda $z = 50$ està fixada sobre l'arbre motor; les rodes satèl·lits z_1 i z_2 estan sostingudes per la roda 150, que fa el paper del xassis; z_3 , la darrera roda del diferencial és lliure sobre l'arbre motor i solidària de la roda de les bobines $n_2 = 67$.

El moviment diferencial de Houldsworth presenta dos inconvenients:

La darrera roda i l'arbre motor giran en sentit contrari, del qual en resulta un fort desgast.

El coeficient de n_1 és massa gran (el doble del de n).

Però en els moviments moderns que es fan amb xassis fixe o lliure, els dos defectes assenyalats més amunt són suprimits, la qual cosa permet no solament el fer girar, en començar la mudada, l'arbre motor i la roda de les bobines a la mateixa velocitat i en el mateix sentit, si que també augmentar considerablement la velocitat del xassis (o de la roda lliure) accionada pel con inferior.

Per tal de fixar les idees, suposem que l'aranya gira a 1.050 voltes, que la torsió per decímetre sigui de 7, que $d = 40$ mil·límetres i que $D = 140$ mil·límetres.

La velocitat de la bobina, en començar la mudada, serà de:

$$1.050 + \frac{1.050}{3,14 \times 04} = 1.050 + 120$$

i la de la fi, $1.050 + 40$.

La part fixa 1.050 és obtinguda per l'arbre motor; la part variable

$$\frac{1}{\pi d x}$$

pels cons. Aquesta és més petita que aquella; per tant, és lògic que en els diferencials de xassis lliure e sigui major a $1 - e$.

SELFACINA DE NOU MODEL

per JOSEP CATALÀ

FA molts anys que presenciem una lluita sens treva entre la selfactina de filar i la contínua. Aquesta darrera va guanyant constantment posicions, en forma tal que pot ben dir-se que per a determinades qualitats de fil té la victòria guanyada. Però la selfactina ha anat adoptant una actitud defensiva i s'ha fet forta per a la filatura d'altres qualitats.

Hom ha fet pronòstics poc falguers per a la selfactina de filar i en més d'una ocasió hem sentit a dir que en un futur més o menys llunyà la indústria deixaria d'adoptar-la i fóra no res més que un objecte de museu.

No volem entrar a discutir si aquest criteri tan radical és o no és mancat de base, ja que no creiem que res hi hagi al món definitivament estable. El que si volem dir és que aquell criteri no és pas compartit per tothom, tota vegada que hi ha encara qui cerca a obtenir de la selfactina de filar resultats millors als que hom obté actualment. Aquests intents de perfeccionament i de millora de les condicions de treball de la selfactina no fan pas sempre referència a qüestions de detall; alguna vegada arriben a temptatives

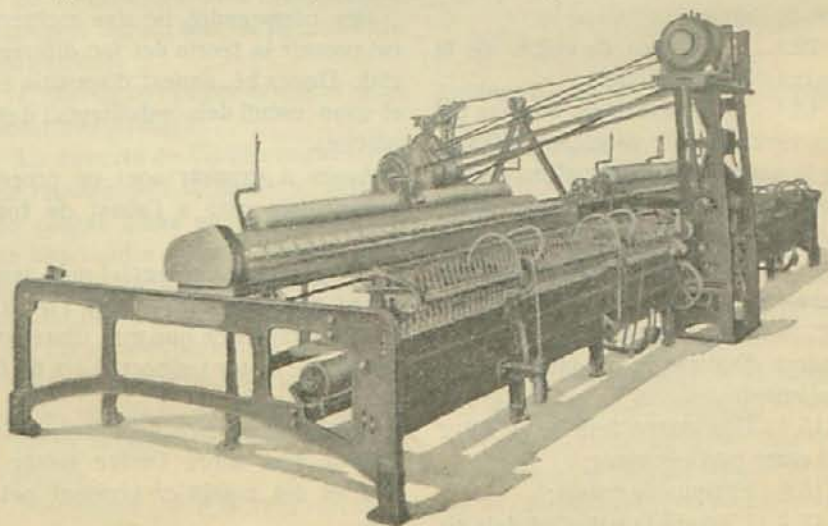
realment revolucionàries dintre de les tendències usuals de la indústria tèxtil. Es precisament d'una d'aquestes audacioses temptatives que volem parlar avui per demostrar que hi ha qui espera millorar les condicions de treball de la selfactina de filar, amb la qual cosa es donen a aquesta màquina nous elements de lluita per resistir l'atac incessant de la contínua.

La figura que il·lustra aquestes ratlles és la reproducció d'un nou model de selfactina on han estat capgirades totes les habituals condicions de treball d'aquesta màquina clàssica, de gloriosa tradició dintre de la filatura mecànica.

La característica particularíssima d'aquesta màquina consisteix a que l'empuat és fixe mentre les corroneres i alimentació són movibles; exactament al contrari que la forma normal de treball de les selfactines.

Hi ha molts camins per anar a Roma, diu la dita. Es cert; el que cal és arribar-hi; però si pot ésser, arribar-hi pel camí més avantatjós. En el nostre cas podríem dir quelcom anàleg. Que es mogui l'empuat, que es moguin les corroneres i l'alimentació, des d'un punt de vista estricte tot fóra igual; el que cal és filar, i filar en les millors condicions possibles.

I és el cas que aquest capgirament de coses que semblaven definitiva-

Fabricants d'empesa i altres teixits parats a màquina!

Voleu augmentar el rendiment de la vostra fàbrica?
Modernitzeu el sistema d'encolatge adoptant la

RAPIDASE

Ferment de gran activitat que a totes les temperatures compresen entre 60 i 95° C. dextrinitza ràpidament totes les matèries feculentes, obtenint aprests fluids i transparents de gran penetració i adherència

No es necessita autoclau i pot suprimir-se l'empleu dels suavitzants

Consulteu

La SOCIÉTÉ RAPIDASE, S. A., Seclin (França), que us ofereix estudiar en els seus laboratoris tot el que es refereixi a encolatge i aprests, o als seus representants:

R. MASSÓ i C.^{IA}

Casp, 130 - Nàpols, 117 : BARCELONA

que posen a la vostra disposició la cooperació del seu personal tècnic per a l'aplicació pràctica dels moderns procediments a base de **RAPIDASE**

HUMIDIFICACIÓN Y VENTILACIÓN

SISTEMA GIRÓ-PRAT

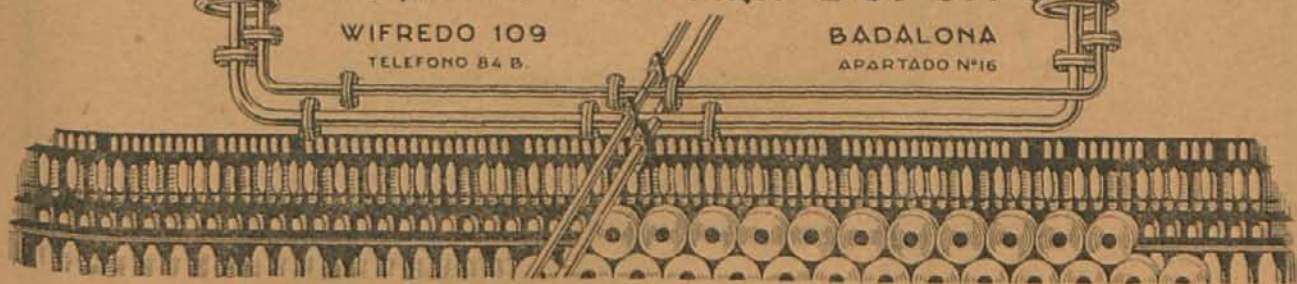
PARA HUMEDecer-REFRESCAR Y /ANEAR EL AMBIENTE DE LAS /ALAS/ DE hilados Y TEJIDOS

PLANO/ Y PRE/UPUE/TO/

FRANCISCO PRAT BOSCH

WIFREDO 109
TELEFONO 84 B.

BADALONA
APARTADO N°16

BOMBA "PRAT"

PÍDASE EN TODAS PARTES

ROCA & GUIX

(NOM REGISTRAT)

ANTIGA CASA FILLS DE JOSEP CANELA

Tallers de Construcció de Maquinària i Fundició

ESPECIALITATS:

Talla d'engranatges : Telers mecànics de
tots sistemes : Màquines varies de preparació
Ordidors automàtics per a seda, de gran
precisió : Calandres : Màquines d'aprestar
i assecar les peces teixides : Hidroextractors
Premses hidràuliques : Acumuladors, etc

Carrer San Quintín, cantonada Ali-Bey (S. M.)

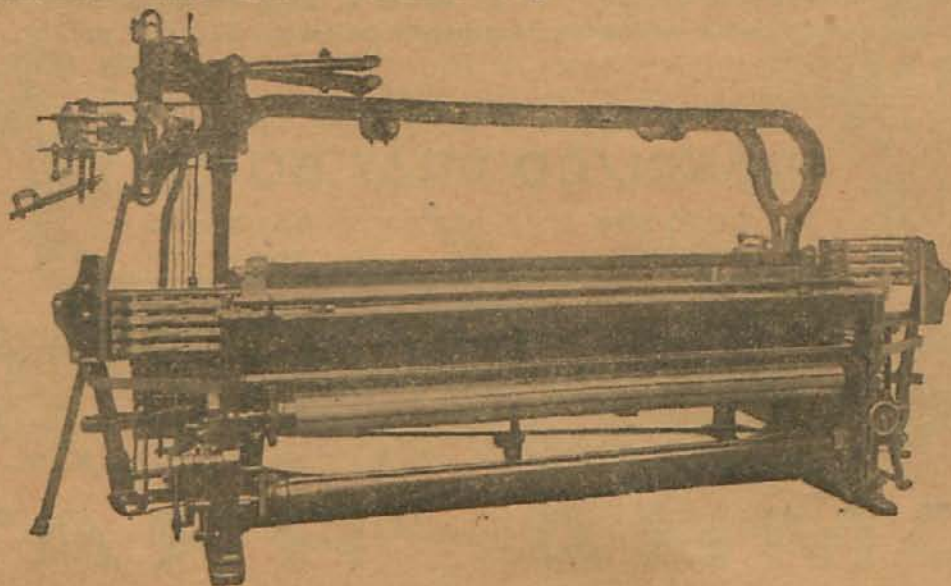
TELERS TELERS TELERS

Vídua d'ANTONI GREGORI

Antiga casa Duran Cañameras - Fundada l'any 1863

Gurrea, 43 al 49 - Telèfon 161

SABADELL

Construcció de telers de totes les amplades amb 2, 4 i 6 calaixos lliures per banda (pic i pic)
Models especials per llaneria, sederia, bànnues, flassades, tapissos, catifes y altres teixits

Anderson Clayton & Co.

Comerciants de cotó

Establerts a Houston - New-York
New-Orleans - Los Angeles
Atlanta - Oklahoma City - Savannah
Augusta - Norfolk - Fall River
Boston - Providence - New Bedford
North Adams.

ESPECIALITAT EN COTONS DE FIBRA TIPUS
ROPE - CARLOS - CASEY - LUCY

Corresponsals a Europa

Anderson Clayton & Co., Havre
D. F. Pennefather & Co., Liverpool
Lamar Fleming & Co., Milán
Clason Burger & Co., Bremen

Representant exclusiu per a Espanya:

F. MUSTE BALLESTER - Claris, 32, entl. - **BARCELONA**

Especialitat en bales rodones marca **ACCO**

BOMBES KLEIN

per a elevar petits i grans caudals a totes les alçades

Sempre que tingui necessitat d'instal·lar
una bomba consulti'ns, doncs som els
únics que podem subministrar-li la
que respongui a les seves necessitats

DEMANI PREUS I DETALLS SENSE CAP COMPROMÍS A

EL MATERIAL INDUSTRIAL, C. A.

Lauria, 56

BARCELONA

Tel. 20.524

SOCIÉTÉ
CHALONNAISE SCHLUMBERGER
CONSTRUCTION TEXTILE

SOCIETAT ANONIMA DE DRET LOCAL AMB CAPITAL DE 2.500.000 FRANCS
ANTIGAMENT NIEPCE ET FETTERER

Fundició i Tallers de Construcció: CHALON-sur-SAONE (S.-et-L.)
Oficines: 11, Rue Blanche, PARIS (9e) - Telegrames: CHALOCOTEX PARIS 90

ESPECIALITATS

Totes les màquines per a la filatura de la llana cardada, deixalles
de cotó i altres tèxtils

Batuars - Diables - Assortiments de tota mena - Selfactines - Rodeteres
i Reunidores de creuat ràpit i de bombos partits

NOUS PROCEDIMENTS D'ORDISSATGE A LA "DÉFILÉE"

Representant: A. PLATZ - Párroco Ubach, 48 - Telèfon 79.453 - BARCELONA

J. MARLY
BARCELONA

Rambla Santa Mònica, 12, pral. - Telèfons 13.229 i 13.924

Agència de Duanes

Trànsit Internacional - Comissió i Consignació

Preus alçats per a totes les mercaderies i tots els països

SUCURSALS

Port-Bou (Espanya) - **Cerbère** (França) - **Mouscron** (Bèlgica)

Liverpool (Anglaterra) 11. Old Hall Street

Corresponsals als principals ports de mar, poblacions de frontera i producció

Pues, lliços i rastells

M. Abad i Ribera

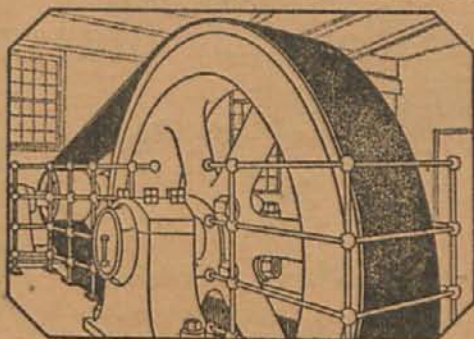
TERRASSA

Pues i lliços per a teixir llana,
cotó i sedes

Fabricació de tota classe de
filferros

**CORRETGES
POUDEVIDA
VICH (Barcelona)**

AMISTOSA CONFIANÇA D'UNA CORRETJA

45 ANYS SENSE COSIR UNA CORRETJA
Premiades a París amb Medalla d'Or

Instal·lacions completes de fàbriques
Estiratge mecànic de nostres corretges en estat humit
Vernís líquid i concentrat per cilindres de precisió
GREIXOS, TIRATACOS I TIRETES

La pua **SKF con rodamientos
a rodillos**

Gran Duración
Economía de fuerza
- 25 - 35 %

*Evita las roturas
del hilo*

Marcha segura

Gran producción
Economía de engrase
- Una vez por año

Sin fricción
Sin recalentamientos

*Permite grandes
velocidades*

MADRID - Plaza Cánovas, 4 **RODAMIENTOS A BOLAS SKF, S.A.**
BILBAO - Henao, 6

CORTES, 644 - BARCELONA

VALENCIA - Martínez Cubells, 10
SEVILLA - Hernando Colón, 8

SANMARTÍ, BRACONS i C.^{IA}

FUNDICIONS DE FERRO I METALLS

TALLERS MECÀNICS

St. Pau, 92 - SABADELL - Telef. 1168

Especialitat en transmissions modernes

Daus oscil·lants a ròtula de diferents models i tipus: Patent n.º 81.036

Cadiretes sostre i paret, graduables Patent n.º 87.888

Mànegues d'unió ajustables Patent n.º 81.989

Dispositiu d'untatge automàtic per a les politges mortes. Patent n.º 69.609

Daus untatge continu per les contínues, Renvius, Plaques, Terminals, Capelles, etc., modernitzades. Friccions per tota classe d'esforços

Reformes completes de fàbriques i tallers

Raccord BARCELONA, patentat, el que per la seva seziellesa està adoptat per la quasi totalitat de cossos de bombers d'Espanya

Unic model aplicat a tots els llocs d'incendi de l'Exposició Internacional de Barcelona

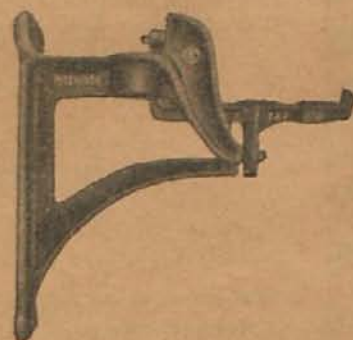
Recomanat per R. O. a tots els Arsenals, Dressanes i Vaixells de guerra espanyols

Rentadors de llana tipus LEVIATHAN perfeccionats i de gran rendiment

Maquinària Agrícola

Estudis, Plànols i Projectes de tota mena

Haubold

NOSTRES CENTRÍFUGUES PER A LA INDÚSTRIA TÈXTEL

posseeixen, mercès a diversos perfeccionaments introduïts recentment, un grau de rendiment molt elevat. La seva marca és més ràpida i més segura que fins ara. Es de remarcar la seva engegada i el seu atur mitjançant polsadors elèctrics, amb interruptor de temps i fre automàtic.

El servei de la màquina resulta senzill i segur.

L'adquisició d'hidro-extractors tan moderns i perfeccionats s'amortitza en poc temps

252a

C. G. HAUBOLD A. G.-CHEMNITZ

La fàbrica de Centrifugues més gran, més antiga i més forta

Representació: ERNEST LEONHARDT - Barcelona, Trafalgar, 23

Telèfon interurbà 14.904

Construïm tota mena de màquines per al blanqueig, merceritzatge, tint, estampat i aprest de madeixes i teixits, així com instal·lacions completes per a fàbriques de SEDA ARTIFICIAL

HARKER. SUMNER & C.^A

REPRESENTACIONS

HOWARD & BULLOUGH, LTD.—Maquinària per a la filatura de Cotó.
UNIVERSAL WINDING C.^o—Canilleres i Bobinadores «Universal» per a tota mena de treball.

MATHER & PLATT LTD.—Maquinària per a estampats, tintoreria, blanqueig i aprests. — Extintors GRINNELL per a apagar automàticament els incendis sense ajuda de personal de cap mena.

FAIRBAIRN, LAWSON, COMBE BARBOUR, LTD.—Maquinària per a canem, jute, lli, pita, abacà i altres fibres similars i per a cordes.

URQUHART, LINDSAY, ROBERTSON ORCHAR, LTD.—CHARLES PARKER, LTD.—Telers i acabats per a teixits de jute. Calandres.

VICKERS (CRAYFORD), LTD.—Telers automàtics VICKERS - STAFFORD, amb canvi de llançadora.

WILLIAM TATHAM, LTD.—Maquinària per a DEIXALLES de cotó.

HACKING & Co., LTD.—Telers de fantasia — Ordidors de seccions — Màquines de plegar teixits.

ETABLISSEMENTS BENNINGER, S. A.—Telers i Ordidors per a seda, les seves barreges i seda artificial.

BROUGHTON COPPER WORKS (1928) LTD.—Dipòsit a Barcelona de Cilindres de coure per a estampar — Plats de socarrimar, etc.

BRUGGER & Cie.—Bobinadores per a seda. Devanadores PERFECT irrompibles.

HANS RENOLD, LTD.—Cadenes per a usos industrials, cadenes talladores per a màquines de treballar fusta.

Passeig Sant Joan, 10

Telèfon 50772

BARCELONA

La Maquinària Anglo-Americana R. D'AULIGNAC

ESPECIALITAT EN MÁQUINES "JACQUARD"
PER A TEIXITS DE MOSTRA, TAPISSOS,
GOBELINS, ETC.

Accessoris i útils per a la indústria tèxtil
FABRICACIÓ ANGLESA DE LES PRIMERES MARQUES

Maquinària per a barrejar, obrir,
cardar, filar, doblar, torçar, de-
banar, ordir, teixir, blanquejar, tenyir
i estampar cotó i seda de totes menes

Maquinària per a obrir, rentar,
eixugar, preparar, cardar, fi-
lar, doblar, torçar, debanar, lei-
xir, tenyir i aprestar llana i estam

Maquinària per a obrir, cardar,
doblar, filar, torçar, debanar,
teixir i aprestar lli, cànem i jute

Peces de recanvi, llançadores,
bobines, anelles, etc., etc.

Eines i accessoris per als tallers
de reparació, i suministres ge-
nerals per a les fàbriques - - -

CORTS CATALANES, 557-559 BARCELONA APARTAT DE CORREUS 256

Ateliers Diederichs

BOURGOIN

Telers per a seda, cotó, llana i jute
Telers automàtics per a cotó
Màquines auxiliars

Agència exclusiva de
venda per a Espanya: **Rius-Manich, S. A.** Bruch, 56
Barcelona

ment establertes porta, segons el constructor—la casa Schubert & Salzer, de Chemnitz—, importants avantatges dintre de la producció. Amb la nova selfactina hom pretén arribar a produccions màximes i a una inigualable precisió de treball que porta com a conseqüència l'assoliment d'una qualitat de fil immillorable.

Tots aquests avantatges ¿seran reals? Ho ignorem, perquè no tenim dades on recolzar tal afirmació. De totes maneres hem de confessar amb tota sinceritat que en tenir coneixement de l'existència del nou tipus de selfactina no hem pogut estar-nos de manifestar un sentiment de sorpresa que després ens ha deixat sotmesos a una profunda meditació.

construcció mundial. Es per això que volem avui ocupar-nos-en amb un xic de deteniment, per bé que pensem deixar per a un altra dia l'enumeració i descripció dels principals mecanismes que caracteritzen els telers Riera, denominats «Universal» pel seu constructor.

Es tracta d'un teler amb el qual, mitjançant l'aplicació d'uns o altres mecanismes, tots ells intercanviables, el fabricant pot disposar d'un teler per als usos més diversos.

A la sòlida construcció dels mecanismes que actuen sobre la matèria prima (ordit i trama) amb un esforç mínim i amb la màxima suavitat, s'hi ha unit una gran facilitat de maneig per part de l'operària, estalviant-li les pèrdues de temps en totes les seves intervencions. Es per això que hom obté sempre un rendiment major amb aquest teler al que hom pugui obtenir amb qualsevol altre. La construcció tota del teler està prevista per assolir les següents tres grans finalitats: evitar el trencament dels

ELS TELERS RIERA

per JOSEP MOLAS

DES de fa molts anys la indústria tèxtil catalana ha reconegut en el teler Riera un teler de qualitat. Emili Riera—professor nostre ben volgut i del qual en conservem un record inesborrable—fou ànima dels tallers on es lluitava sens repòs per arribar a superacions successives i per oferir als nostres industrials les més interessants novetats. En prova d'això direm que quan la implantació dels telers automàtics era encara una quimèrica il·lusió, els tallers Riera emprengueren la construcció—i d'això fa ja molts anys—dels telers automàtics tipus Hattersley de canvi de llançadora, d'acord amb aquella casa anglesa de renom universal.

Durant molts anys l'activitat dels tallers Riera ha estat reduïda a atendre les demandes d'aquells clients addictes que no volien prescindir d'aquella marca. El seu continuador, fill del malaguanyat senyor Emili Riera, no es decidia però a impulsar la construcció de telers que ell considerava susceptibles de grans modificacions. Calladament, quietament, treballava per la noble consecució dels seus ideals i anava projectant i patentant mecanismes i dispositius inèdits que havien de permetre-li arribar a la construcció del tipus de teler que ell somnià. Fa temps ens fou permès apreciar el treball immens que s'ana-

va acumulant als arxius del senyor Fill d'Emili Riera, on els plànols i projectes podien comptar-s'hi a centenars.

Tot això vol dir que els telers Riera que avui hom pot adquirir són quelcom minuciosament pensat, madurat i executat, a més d'ésser del més inèdit i nou que pugui oferir, no ja la indústria de construcció del nostre país, si que també la indústria de

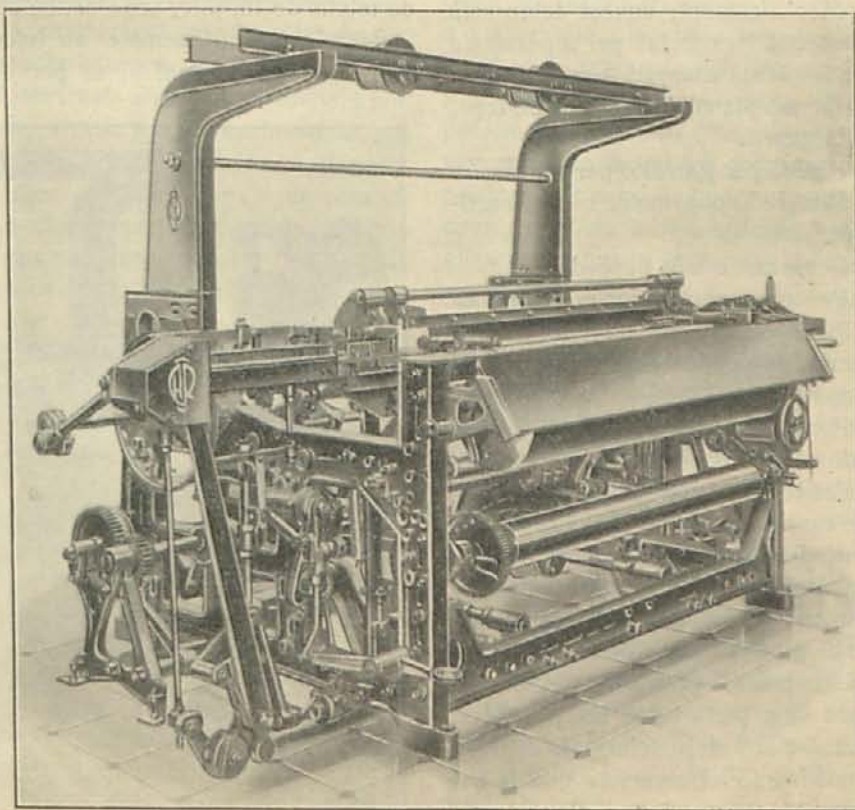

Fig. 1

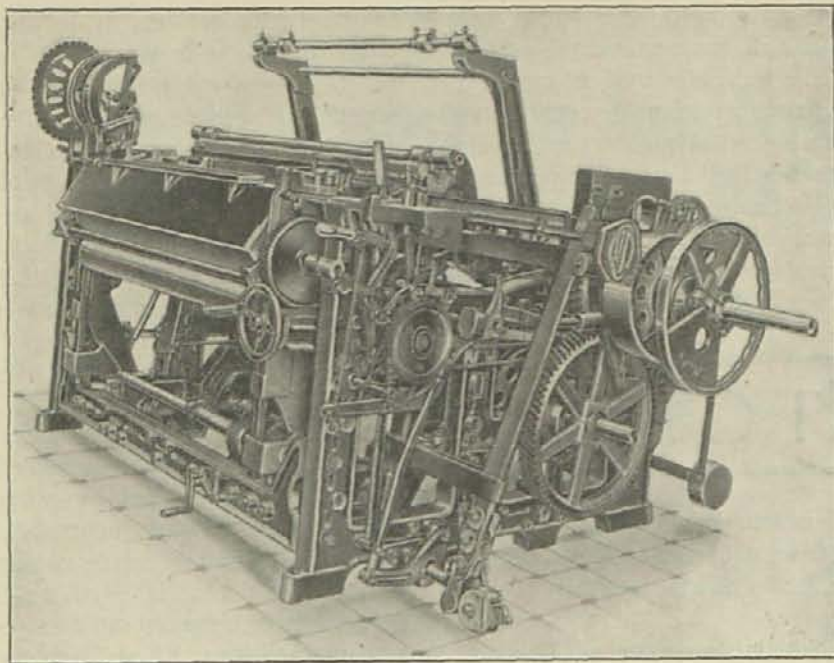

Fig. 2

fil, àdhuc per a les qualitats inferiors; assolir velocitats màximes, i facilitar en tot el possible el seu maneig.

Mecànicament, aquest teler està concebut i executat per a permetre les següents adaptacions:

Joc de plana, maquineta de taps, o Jacquard,

Picada per garrot o per espasa,

Pua fixa, pua mòbil o pua oscil·lant,

Per a una o més llançadores,

Per accionament per politges fixa i lliure, embrague de fricció, per transmissió general o per motor individual,

Per a telers corrents o per a telers automàtics.

Els telers automàtics poden ésser de canvi de bitlles o de canvi de llançadora, i ambdós sistemes permeten l'aplicació de la picada per espasa o per garrot, així com el dispositiu de pua fixa o mòbil.

Les bancades o travessers són de tipus únic per a totes les possibles destinacions dels telers. D'aquí la denominació «Universal» que li ha donat el constructor, i d'aquí que, previ el canvi dels mecanismes ne-

cessaris, hom pugui adaptar qualsevol teler a la fabricació de gèneres de cotó en cru o en colors, de vió o amb calaixos, i també a la fabricació de teixits de lli, jute, seda artificial, etcètera, obtenint sempre un teler perfectament adequat al ús per al

qual ha estat destinat, ja que en projectar-lo i construir-lo ja es tingueren en compte totes aquestes possibles variacions.

Un dels més importants avantatges d'una construcció orientada en aquesta forma és la de permetre una construcció en major escala, circumstància que permet mantenir els preus normals tot i subministrar qualitats molt superiors.

La gàvia del teler, uniforme per a tots els diversos models, resulta tan perfectament sòlida i rígida, que fa impossible tota trepidació, sempre perjudicial als mecanismes i als mateixos fils, de forma que s'evita en una elevada proporció el seu trencament en no ésser absorbida part de la seva elasticitat per la trepidació de la màquina i dels seus òrgans en moviment, tot el qual es tradueix en un augment de rendiment del teler. Amb aquesta mateixa finalitat, el teler té més fondària i permet una gran llargària d'«estés», que unida a la gran sensibilitat i absorció del catxepit oscil·lant, regulador de la tensió de l'ordit, fa que es pugui teixir una qualitat inferior amb majors ren-

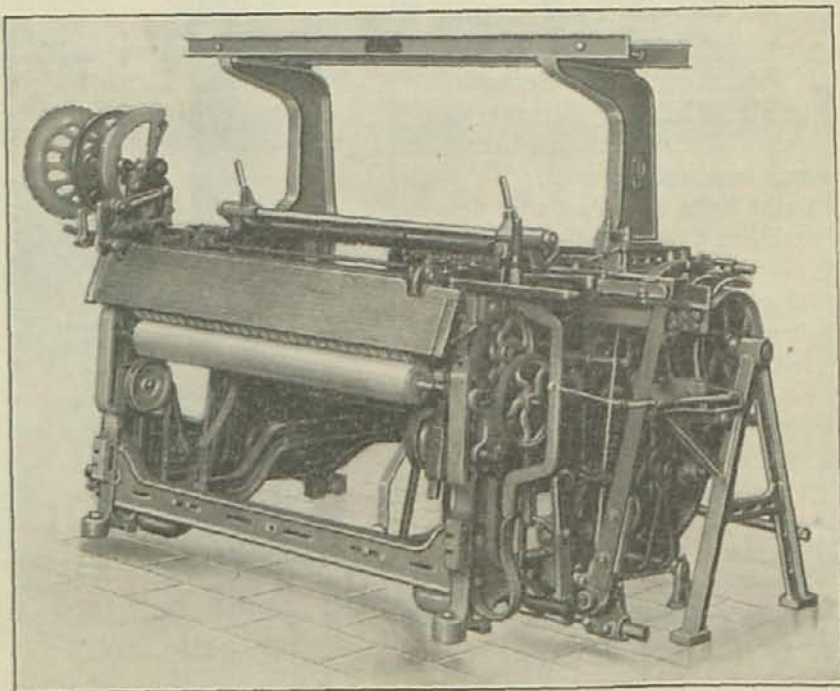

Fig. 3

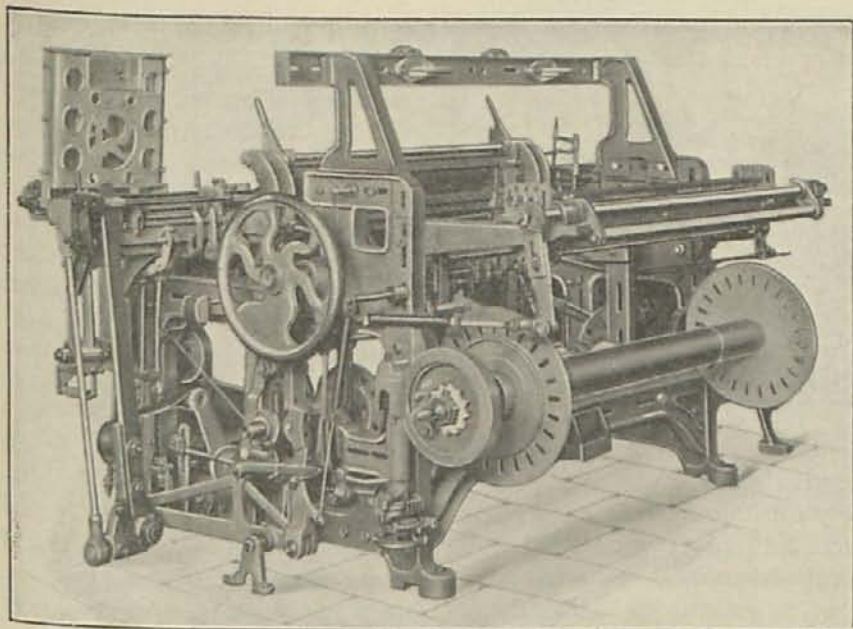

Fig. 4

diments, àdhuc per als telers automàtics.

Per altra part, el teler «Universal» està estudiat per augmentar el rendiment de la mà d'obra, evitant a l'operària les pèrdues de temps en quantes operacions es veu obligada a intervenir en el curs del treball, amb dispositius de fàcil accionament i a l'abast de l'operària per intervenir ràpidament i evitar així els defectes de tissatge, o corregir promptament els que es produeixin.

Entre aquests diversos dispositius esmentarem els següents:

Atur del teler des de la part posterior del mateix i des del costat oposat al dispar.

Atur del teler per excés o per falta de tensió a l'ordit, que permet graduar els frens del plegador i avisa a l'operària en el moment en que ha de desplaçar els pesos de les romanes, obligant-la a fer-ho, ja que en cas contrari el teler no funciona.

Elevada cursa del catxepit oscil·lant posterior que, en desteixir algun defecte, absorbeix l'ordit amb uniformitat de tensió sense haver d'enrotllar-lo damunt del plegador.

Possibilitat de desfrenar i moure el plegador de l'ordit des de la part davantera del teler

Accionament dels calaixos, en els telers de dos o més llançadores, per mitjà d'un pedal, de forma que l'operària pugui en qualsevol moment retirar la llançadora que li convingui, sense haver de fer moure les taules.

L'enumeració que hem fet de les característiques generals del teler «Universal» Riera fóra suficient per a fer arrelar el convenciment de què es tracta de quelcom de nou i modernament orientat. Però si després de tot el que hem dit ens fos possible examinar un teler, veure'l en tots els seus detalls, indiscutiblement l'entusiasme fóra unànim i justificat. A manca d'aquesta possibilitat oferim als nostres lectors dues interessants fotografies: les de les figures 1 i 2.

La figura 1 representa un teler «Universal» Riera per a sederries. Examinant-la amb minuciositat podem apreciar detalls interessantíssims i el perfil o traçat del teler, que respira una modernitat accentuada.

La figura 2 representa un teler automàtic «Universal» Riera, de canvi de bitlles i amb picada per espasa. Aquest mateix teler podria convertir-se en teler automàtic de canvi de llançadores, amb la senzilla substitució d'uns mecanismes per altres.

Ha estat també estudiada l'auto-

matització dels telers del tipus Riera que en gran proporció es troben en activitat a la nostra indústria tèxtil. Aquesta automatització és a base dels aparells de canvi de bitlla o de canvi de llançadora dels telers «Universal», i la transformació resulta força ben reeixida, com pot apreciar-se a les figures 3 i 4, que representen cada una d'aquestes possibles transformacions.

LA PRODUCCIÓ DE TEIXITS AMB DIBUIXOS MOLT TREBALLATS

per RAFFAELE SANSONE

Si bé des de fa molt de temps hom produeix articles de dibuix fortament treballats amb la seda artificial, hom va adoptar al principi per a molts teixits de seda viscosa efectes o dibuixos bastant senzills, en els quals hom deixava sovint bastes de fils bastant llargues a ambdues cares del teixit, les quals s'arrapaven fàcilment a qualsevulla superfície aspra, produint-se trencaments dels fils o dels filaments primaris. Una semblant disposició venia en part obligada per la necessitat de reduir les despeses de producció, per tal de poder competir contra tots els altres articles. Una altra causa fou la necessitat de manipular poc els ordits de seda viscosa, que en els seus primers temps tenia molt poca resistència i es trencaven fàcilment. La intensificació de la producció de la seda viscosa i la continuada necessitat d'augmentar les aplicacions de la seda artificial per causa de la sobreproducció, la posa ara en condicions de poder imitar qualsevol dibuix, i hom troba en el mercat, per aquesta raó, articles de prou considerable complicació per fer de llur reproducció una tasca gens fàcil. Un d'aquests, certament dels més senzills, que ha trobat un fort consum com a folres i per a la confecció de vestits a bon preu, es representa a la figura adjunta.

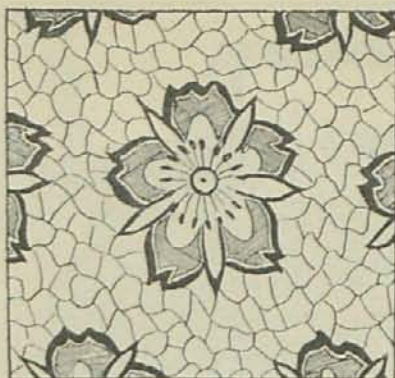
Hom hi veu unes flors fortament

enllustrades proveïdes de petits detalls, si bé ocupant un espai reduït. En alguns casos mesuren quatre centímetres i mig en el sentit del llarg del teixit i cinc centímetres en el sentit de la trama. Cada flor té 112 fils i 235 passades, i aquestes sols poden ésser observades amb l'ajut d'una forta lupa.

Coneixent la poca importància donada a la part del darrera dels teixits per a folres, hom ha reduït fortament les parts de fils que hi evolucionen, de manera que la cara bona pren un dèbil brillant sobre el fons que envolta el dibuix. Per tal d'evitar, no obstant, que aquest brillant sigui més intens que el de les flors del dibuix, hom hi disposa unes ratlles entrelaçades que efectuen un lleuger efecte de malla, que enriqueix encara més l'article. Les flors són envoltades en aquest cas per una ratlla que les limita, seguida d'una part d'ombra de fines ratlles brillants, i a la resta per un dibuix construït com el fons i contenint un puntillat negre fixat a un cercle central brillant.

El dibuix esmentat ha experimentat modificacions força sensibles en alguns articles, per tal de donar-li originalitat. En una de les mateixes hom ha reemplaçat les flors per unes aranyes, i les finíssimes potes de cada una arribaven gairebé a tocar les de les seves veïnes. La posició de les aranyes variava segons l'efecte que desitjés produir el dibuixant. En alguns casos hom ha imitat l'efecte del llamp recurrent la llargària del teixit; en altres hom ha produït uns sols envoltats de raigs més o menys pronunciats; i en altres hom ha reproduït peixos de diversos tipus sobre un fons que imita les xarxes de pescar, i en alguns casos tot senzillament les malles d'un tul.

Principals característiques del teixit de la figura.—El teixit representat a la figura posseeix característiques especials, que mereixen un xic d'atenció. Té molt poca elasticitat en el sentit de la llargària, mentre que en sentit transversal té una elas-

ticitat més accentuada, que pot ésser augmentada o reduïda modificant la seva construcció. Hom hi aprecia un tacte dur fregant amb els dits en direcció dels ordits, i un tacte tou fregant en sentit de la trama. És més resistent per ordit que per trama.

L'aparença de l'article es modifica també segons la manera com s'examina i segons que la llum hi caigui a sobre; segons la posició dels fils i de les passades; segons la posició de l'observador; segons el color del teixit, etc. Si hom col·loca el teixit horitzontalment, i de manera que la llum hi caigui al damunt en línia recta amb els fils d'ordit, i hom segueix amb la mirada en aquesta mateixa direcció, hom observa que el dibuix sembla destacar-se del fons i prendre una aparença molt blanca i lluenta. Si la llum segueix en línia recta les passades, les flors i l'efecte de xarxa que les envolta esdevenen de color gris fosc i perden brillantor, mentre que el fons es manté clar com en el primer cas.

Observant obliquament el teixit, mentre hom es troba d'espatlla a la llum, hom observa en el primer dels casos esmentats una coloració gris clar de tot el dibuix, amb pèrdua de brillantor. En el segon cas el dibuix esdevé encara més fosc de color. Les característiques són diferents si l'observador es situa directament al davant de la llum, ja que llavors el fons esdevé completament gris i pot distingir aquestes línies quan la llum travessa la llargària del teixit, sempre en posició horitzontal. El teixit

apareix, en aquest cas, més fosc i brillant. Observant el teixit mentre els raigs de llum travessen en angle recte els fils de trama, el fons apareix menys colorat que en el cas precedent i també el dibuix és més blanc i té més relleu. Suspès el teixit de manera que els fils d'ordit baixin verticalment, l'efecte obtingut és sens dubte el millor que pot donar, ja que en aquesta forma ressalten al màxim, no solament el dibuix, si que també tots els detalls del fons.

Anàlisi del dibuix de la figura.

Els fils de trama són de seda viscosa sense torsió i del número 110 deniers. Constitueixen el fons molt fàcilment, ja que sempre n'hi ha un que puja i un que baixa. En fer l'efecte de xarxa o malla, no obstant, els fils de seda poden cobrir dos, tres i més fils d'ordit, mentre que les flors són formades d'una manera molt més complicada. La part exterior de cada una d'elles ressalta més que la resta i està formada cobrint amb els fils de seda viscosa, en alguns punts, fins a set fils d'ordit. El sombrejat de les flors està format per unes línies inclinades que contenen fils de seda que cobreixen continuament dos ordits. El centre de les flors forma un cercle amb divuit ratlles que acaben en uns petits òvals fortament il·lustrats i que cobreixen fins a tres fils d'ordit.

L'ordit és de deixalles de seda viscosa que han estat filades com el cotó, i és del número 35 anglès. La torsió per centímetre en el retort és de 20, i en els fils senzills de 30. Un quadrat de 10 centímetres de costat pesa 1,25 grams i conté 44,5 per 100 de fils d'ordit i 55,5 per 100 de fils de trama. El nombre és de 28 fils i 47 passades per centímetre.

L'examen de la figura que il·lustra aquestes notes pot donar, tal volta millor que tota altra consideració, una idea prou precisa de les possibilitats i riquesa d'efectes d'aquest gènere de dibuixos. Per això hem cregut interessant avui ocupar-nos-en des d'aquest lloc.

ATELIERS DE CONSTRUCTION DE BITSCHWILLER

Téléph: N°10.Thann BITSCHWILLER-THANN (HAUT-RHIN) Adr. Tel: Ateliers Thann

ANCIENS ATELIERS MARTINOT & GALLAND

**Maquinària perfeccionada de preparació
i filatura per a llanes pentinada i cardada**

VISTA DELS TALLERS

Maquinària de preparació i filatura per a Lli, Estopa, Cànem i Jute
Instal·lacions especials per a seda artificial
Contínues de retórcer per a tota mena de fibres tèxtils

REPRESENTANT EXCLUSIU:

FRANCESC PAHISSA

Mallorca, 330 - BARCELONA - Telèfon 73.038

MAQUINARIA INDUSTRIAL, S. A.

MANRESA

Magnet, 35 - Tel. 628

Adreça teleg.: CASTERELLO

 Claus: A. B. C., 5.ª edició;
Bentley i Lieber

BARCELONA

Girona, 63 : Tel. 19.743

REPRESENTANTS EXCLUSIUS DE

Baerlein Brothers Ltd. — Maquinària Asa, Lees & Co., Ltd., per a tota mena de filats i torts de cotó, llana, estam i regenerats de cotó.

Société Anonyme Adolphe Saurer. — Telers automàtics. Telers per cinteria.

Tel, S. A. — Comptadors de producció per a màquines tèxtils, filatures, teixits, etc., totalitzant en metres, passades, voltes, iardes, madeixes i tota mena d'unitats.

Albert Guggenheim. — Aparells de precisió suïssos per a assaigs i acondicionaments.

Fill de Josep Brujas. — Fabricació de guarnicions per a cardes de cotó, llana i estam.

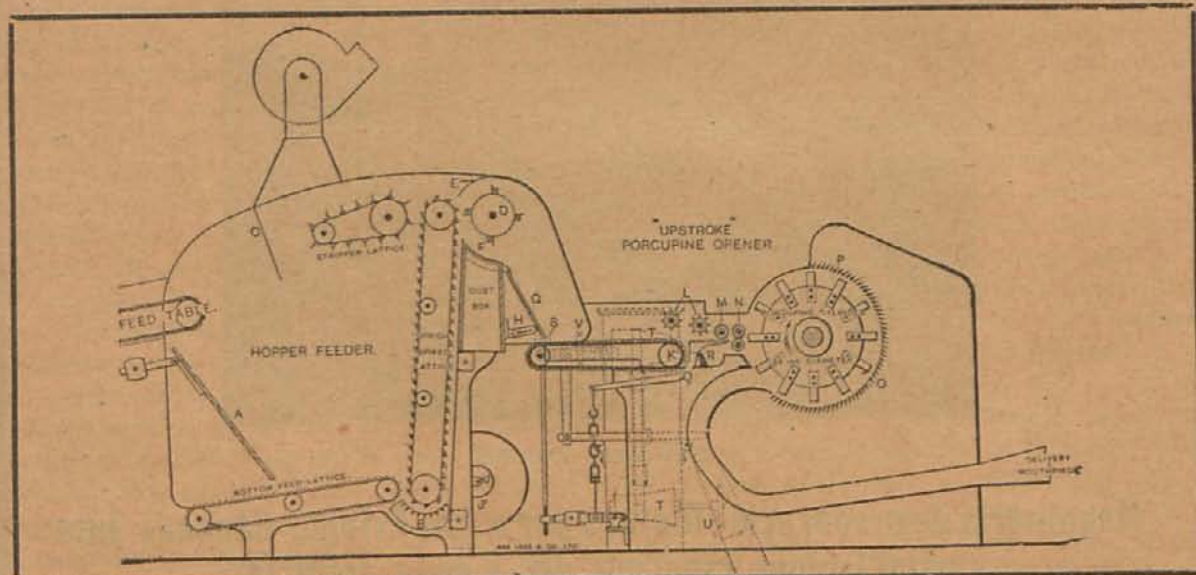
New England Butt Co — Màquines per a cordes i passamaneria de totes classes. Grans produccions i preus sense competència.

SECCIO DE FORÇA MOTRIU:

Motors d'olis pesats PETTER, des de 1 a 50 HP.

Motors d'olis pesats MIRRLEES, des de 50 a 3.000 HP.

Turbines hidràuliques MOLLER

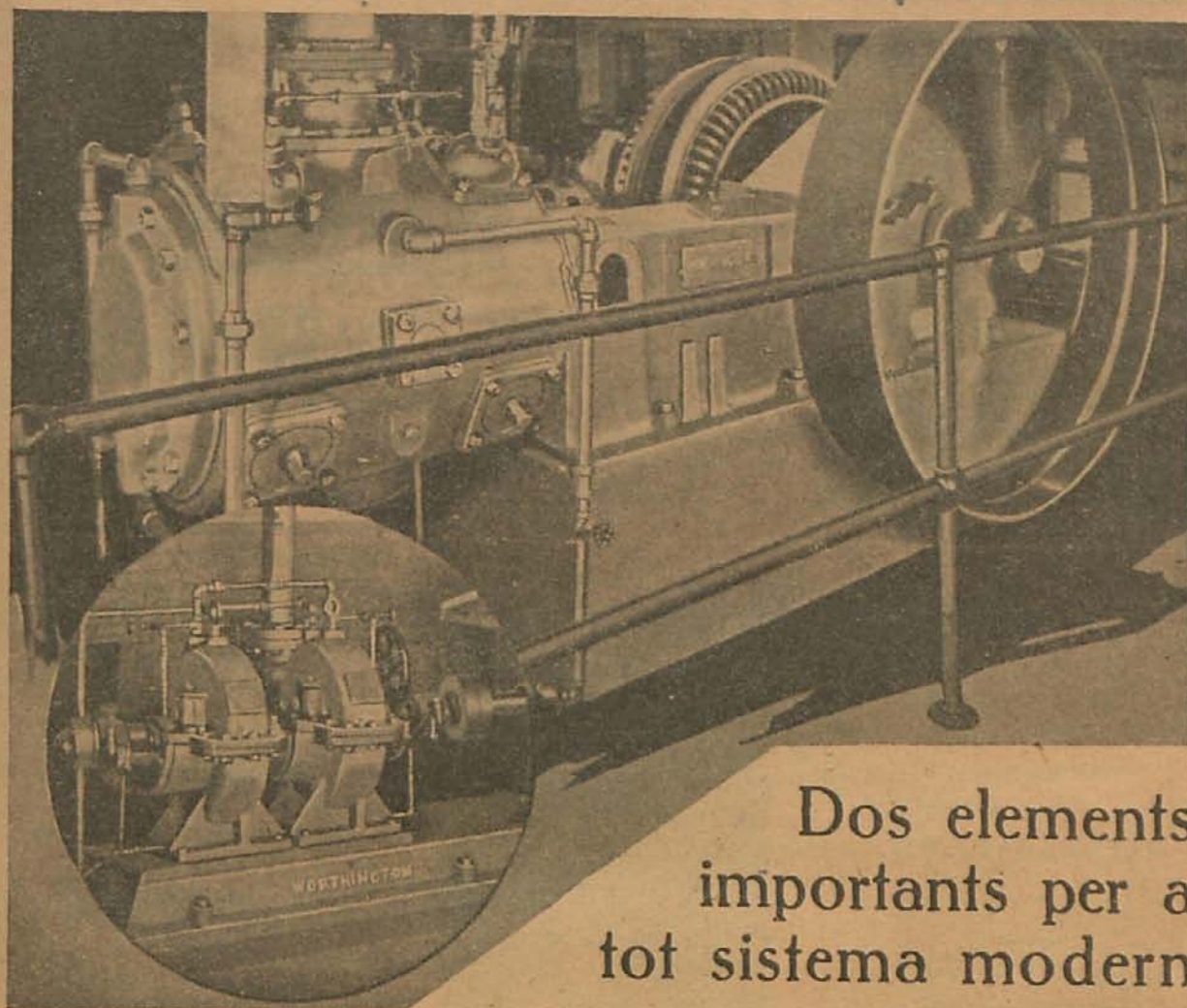

Nova porcupina patentada per Asa, Lees & Co. Ltd., insubstituïble per la neteja perfecta de cotons bruts

No deixeu de consultar-nos per corrons, pues, cercols (aros), anells corredors i tots els recanvis que necessiteu. Els nostres preus són els més avantatjosos del mercat

GRANS TALLERS A MANRESA de construcció
i reparació de tota mena de màquines tèxtils

Muntatge y reparació de maquinària tèxtil : Projectes i pressupostos
Instal·lacions completes : Compra-venda de màquines d'ocasió

Dos elements
importants per a
tot sistema modern
de
Humidificació

WORTHINGTON

CONSTRUEIX

**BOMBES
COMPRESSORS
MOTORS**

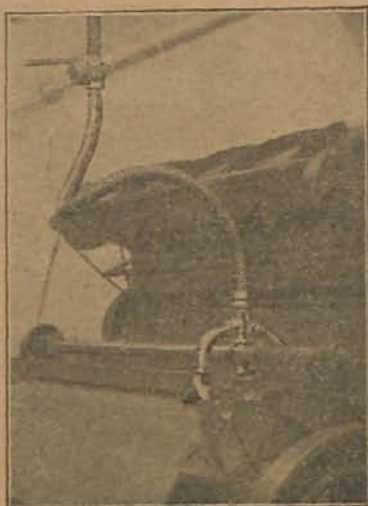
Per a obtenir una perfecta humidificació pel sistema d'atomització són necessaris una bomba potent per a produir l'aigua a pressió i un bon compressor per a atomitzar-la.

Les dues màquines construïdes segons el darrer model, estan representades en aquest gravat.

= WORTHINGTON =

OFICINES

MADRID: Marquès de Cubas, 8 // BARCELONA: P. Universitat, 2 // VALENCIA: D. Joan d'Austria, 25

Desborratge pneumàtic de cardes

Compagnie Générale d'Hygiène

París

Aparells HUMIDIGENE

per a la

HUMIDIFICACIÓ

(per aigua a pressió)

combinada amb

VENTILACIÓ,

REFRESCAMENT

CALEFACCIÓ

HUMIDIFICACIÓ

(per aire comprimit)

PSICROMETRES

Recuperador de desborratges

Desborratge Pneumàtic
de

CARDES

Neteja Pneumàtica
dels

PARA-ORDITS DELS TELERS

Aspiració Pneumàtica
de la POLS

en les Filatures de
Lli, Jute i Cànem

ASSECADORS "WEKA"

Eliminació de boira
en les Tintoreries

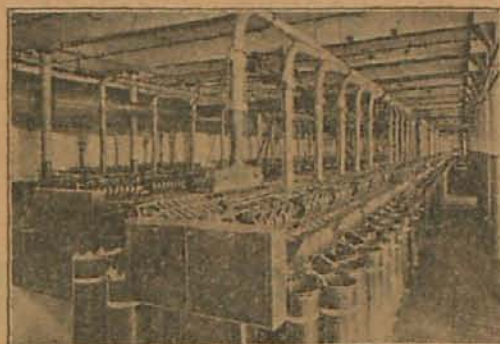
Agència exclusiva de venda:

Rius-Manich, S. A.

Bruch, núm. 56 - Telèfon 11.872

Adreça telegràfica: MARIUS-BARCELONA

Barcelona

Aspiració de pols - Filatura de lli

BIBLIOGRAFIA

Reivindicació catalana del invento del tisaje mecànic del terciopelo en doble pieza, como así también de todos sus posteriores perfeccionamientos, per PAU RODON I AMIGÓ.

Coneguda és de tothom la solvència del senyor Rodon en qüestions de tissatge, i més particularment encara en l'especialitat dels velluts, branca que realment domina.

Per això el treball que ara ens ocupa i que el seu autor presentà al darrer I Congrés Tècnic d'Indústries Tèxtils, desvetllà ja aleshores un gran interès. Diguem, però, que no era menor l'interès que el senyor Rodon tingué en redactar-lo, ja que amb això s'iniciava la cancelació d'un deute que tots els catalans havíem contret amb Jacint Barrau i Cortès i que quedava sense saldar.

Aquest acte de justícia fóra ja suficient per lloar la tasca del senyor Rodon, però a més el treball en qüestió és documentadíssim i per això és també especialment remarcable.

INDÚSTRIA TÈXTIL es feu un honor en donar cabuda a aquest treball a la seva edició del passat mes de febrer, reconeixent el seu just valor i el seu innegable interès.

Cataluña Textil, de la qual és editor el senyor Rodon, ultra haver donat cabuda a les seves planes a la referida memòria, ha fet una edició especial de la mateixa en fullet apart, donant així encara un major relleu a la significació de la dita reivindicació.

Aquesta edició té més interès per quant és profusament il·lustrada amb interessantíssims gravats que completen la documentació del treball que ens ocupa i permeten seguir més minuciosament el seu text. Demés, i com apèndix, s'hi publica la còpia del text de la Reial Cèdula expedida el 28 d'octubre de 1857 a

favor de Jacint Barrau, per l'invent del seu procediment de tissatge mecànic del vellut en doble peça.

L'edició és acurada i constitueix un fullet de 32 pàgines.

M.

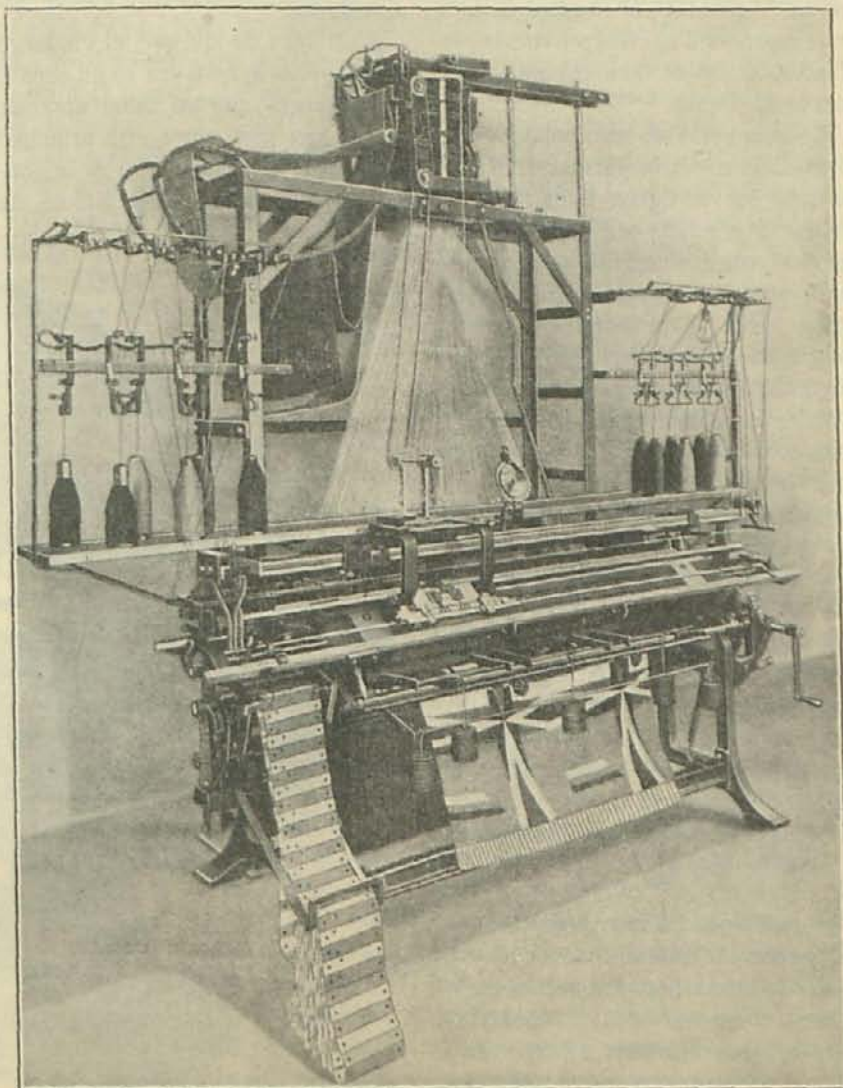
GÈNERE DE PUNT

NOU TELER JACQUARD PER A GÈNERES DE PUNT

A la darrera Fira de Lió fou presentat per la casa Etablissements Walter el nou teler Jacquard per a gèneres de punt que el lector podrà veure reproduït a l'adjunta figura.

El seu funcionament és completament automàtic i des del punt de vista de la seva construcció ofereix una particular característica: la de donar al teler de punt un aspecte que recorda molt fidelment la disposició clàssica dels telers Jacquard per a telers corrents.

L'aplicació d'aquest principi obre

un camp extensíssim de possibilitats que han de donar als teixits de punt amb dibuixos Jacquard la facilitat d'un intens període expansiu.

L'avantatge principal resideix, en primer lloc, en la baratura dels dibuixos, i en segon lloc, en la facilitat d'utilitzar els dibuixos per a màquines d'amplària i de galga diferents. A més, cal esmentar la rapidesa amb què poden ésser posats en fabricació nous dibuixos o mostruaris.

Cal també fer constar que l'aplicació del principi de les màquines Jacquard de teixits corrents a la fabricació dels teixits de punt, dóna una major seguretat de funcionament de la màquina, reduint-se en proporció considerable, que hom pot apreciar en un 75 per 100, el nombre d'aturs o de ruptures d'agulles provocats per l'antic sistema de dibuixos amb planxes metàl·liques.

La comoditat de manipulació i recanvi dels dibuixos Jacquard ve garantida per la llarga experiència i aplicació pràctica que hom n'ha fet en el tissatge corrent de teixits amb ordit i trama. Això sol hauria d'assegurar l'èxit de la màquina que ens ocupa, però demés hem de fer constar que hi ha un innegable avantatge d'ordre econòmic que no escaparà, sens dubte, a la perspicàcia dels nostres industrials. En efecte, el preu dels dibuixos Jacquard efectuats sobre cartró resulta de 15 a 30 vegades inferior al dels dibuixos amb planxes d'acer.

La casa Walter construeix, per ara, dos models: el J. A. U., de caiguda senzilla, i el J. A. U. D., de caiguda doble. Es d'esperar, però, que l'aplicació del mateix principi serà fet extensiu a altres màquines per a la indústria dels teixits de punt.

SEGONS estadístiques recents, la importància de la indústria dels teixits de punt a Espanya pot judicar-se per les següents dades: Màquines Cotton, 1.118; circulars, 12.664; rectilínies, 2.724; tricotoses, 2.982.

RAM DE L'AIGUA

MAQUINES VISITADORES

per MANUEL BALLESTER

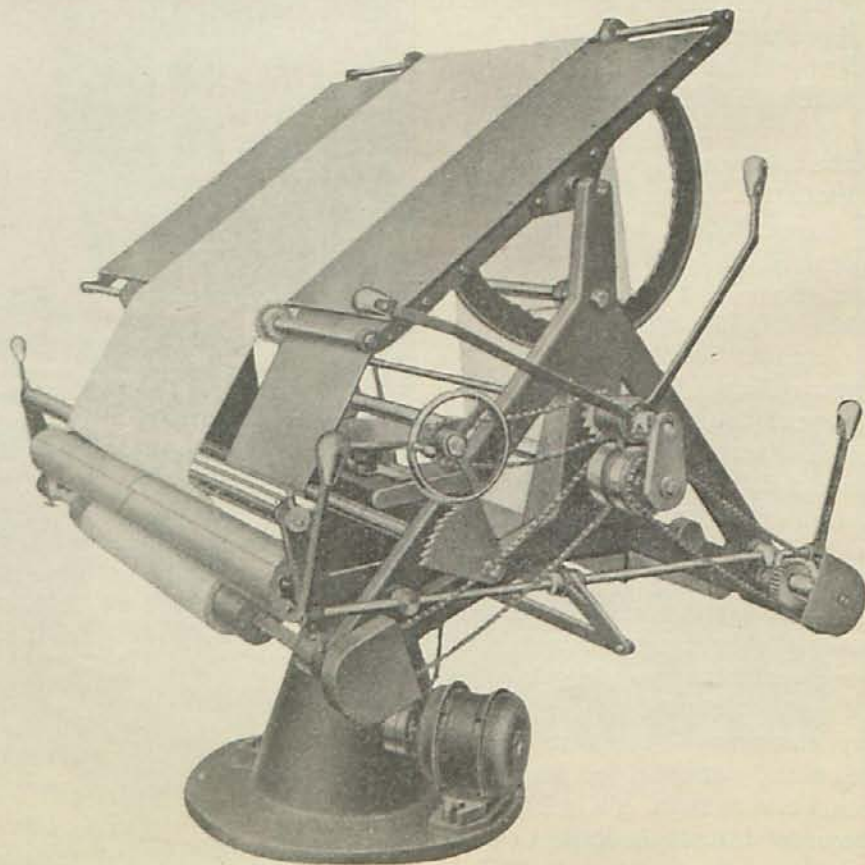
EL visitatge o repassat de les peces aprestades és realment interessant quan hom cerca la perfecció de l'article, i hom és aprestador de les pròpies manufactures.

El repassat a la sortida dels telers és unànimement practicat, en forma més o menys barroera o acurada. El mateix direm del repassat després de la tintura. ¿Per què, doncs, no ha d'ocórrer el mateix amb les peces aprestades?

Aquí hem de dir que el visitatge de les peces aprestades té un sens fi d'avantatges que cal saber apreciar en el seu just valor. El principal d'ells és el de poder jutjar de la bondat de les anteriors operacions de

manufatura: tissatge, tint (si hom tenyeix en peça), etc., essent també interessant de remarcar que un tal visitatge ens ha de permetre tenir un criteri exacte sobre el grau de perfecció de les nostres manufactures, cosa que sempre ha de cercar l'industrial d'esperit modern.

El repassat de les peces aprestades es fa valent-se de màquines especialment construïdes a aquest objecte i que han de reunir un mínim de condicions, entre les quals hem d'esmentar les següents: no formar plecs o arrugues; poder modificar convenientment, segons la direcció de la llum, la inclinació de la taula de revisió; tenir marxa endavant i endarrera i poder graduar la velocitat d'enrotllament del teixit segons convingui; ésser de fàcil maneig; etc.

Totes aquestes condicions es troben reunides a la màquina de visitar que construeix la casa G. & E. Maag, de Küssnacht-Zürich, i que reproduïm en aquestes planes. Es de remarcar, demés, la seva sòlida construcció i la disposició encertada dels seus òrgans de moviment.

La disposició de la figura és per a accionament per motor individual, la més còmoda per a màquines d'aquesta mena que sovint han d'ésser instal·lades en locals on no hi ha transmissió general. La màquina està disposada sobre un pedestral cilíndric central, a la part superior del qual hi ha una taula inclinada de superfície brillant i fosca i la inclinació de la qual pot graduar-se a voluntat per tal de facilitar la perfecta visió i examen de les peces a visitar. El recorregut del teixit té lloc per mitjà d'un corró absorbidor dotat de moviment positiu, damunt del qual actua un corró eixamplador que evita la formació d'arrugues i plecs.

Tots els dispositius estan muntats en llocs perfectament assequibles a l'operari, de forma que la seva llimpieja és cosa senzilla i còmoda; la lubricació en resulta també més segura i eficaç. La palanca d'atur i engegada està completament a l'abast de l'operari, facilitant així el seu treball.

COLORANTS DIRECTES PER A SEDA ARTIFICIAL

SÓN innumbrables els colorants directes per a seda artificial que existeixen al mercat. Avui ens ocuparem dels que fabrica la casa J. R. Geigy.

Aquests colorants tenyeixen indistintament la seda viscosa, la seda Chardonnet, la seda denominada Glanzstoff i les altres sedes artificials, excepció feta de la seda a l'acetat de cel·lulosa. El procediment de tintura és com segueix:

Per a tons clars.—Hi haurà avantatge a tenyir a baixa temperatura sense cap addició.

Per a tons mitjos i foscos.—Cal entrar a la temperatura de 30° C. amb addició de 5 a 20 per 100 de sulfat de sosa, i tenyir durant 45 minuts a la temperatura de 90° C.

Entre els colorants que es tenyeixen segons aquest procediment, i que són de millor resistència a la llum, cal esmentar els següents: Groc difenil sòlid 4 G L, Groc Chlorine difenil F F, Groc difenil sòlid G L, Groc difenil sòlid 2 R L, Taronja difenil sòlid 2 R L, Bru difenil sòlid R L, Bru difenil sòlid 3 G L, Bru difenil sòlid B R L, Rubí difenil sòlid R L, Violeta difenil sòlid C 2 R, Violeta difenil sòlid C B, Violeta difenil sòlid C 4 B, Gris difenil sòlid B conc., Blau difenil sòlid F B conc., Blau difenil sòlid 2 G L N conc., Blau difenil sòlid 4 G L, Blau difenil sòlid 8 G L, Verd difenil sòlid B, Blau difenil sòlid B L conc., i Negre fòrmic sòlid G conc.

El Blau brillant per a cotó 8 B es tenyeix amb addició de:

10 per 100 de clorur de sosa
1 a 3 per 100 d'àcid acètic a 30 %.
S'entra a 30° C. i es puja lentament aquesta temperatura fins a 60-70° C. (per a tons foscos, a 80-90° C.) i es tenyeix durant $\frac{1}{2}$ a $\frac{3}{4}$ d'hora a aquesta temperatura. Per als tons foscos hi haurà avantatge a afegir una mica d'àcid acètic al bany d'esbandit. Els banys de tintura no s'esgoten i podran ésser utilitzats de nou afegint-hi, per a un segon ús, aproximadament la meitat de la quantitat de colorant utilitzada per al primer bany.

Hom observa sovint que hi ha partides de seda artificial que presenten gran dificultat per igualar bé. Hom ha constatat que aquesta particularitat no prové de la tintura, sinó de la qualitat de la seda artificial. Es un fet que hom no podrà mai evitar completament en una fabricació tan complicada com la seda artificial, i hom podrà solament obtenir resultats satisfactoris seleccionant els colorants apropiats que siguin insensibles a aquesta mala igualació. S'ha arribat a escollir per procediments especials

una sèrie de colorants que són molt poc, o gens, sensibles a aquest especial inconvenient de la seda artificial.

El nombre d'aquests colorants és reduït i hom els ha agrupat encara en dues categories: *Molt bons* i *bons*. Cal remarcar que per a les combinacions de colorit hom podrà emprar solament els colorants de cada grup i no caldrà barrejar mai un colorant classificat com a *molt bo* amb un altre classificat com a *bo*.

Molt bons.—Groc difenil brillant 5 G conc., Grocs difenil sòlids 4 G L, C 4 G L, G L, Crisoïna difenil 3 G, Citronine difenil G E, Groc Chlorine difenil F F, Taronjes difenil sòlids G G i S E, Taronja difenil G G, Roses directes E B i 3 B N, Roigs difenil sòlids 7 B L i 5 B L, Roig difenil B S, Violeta directe R E, Blau brillant per cotó 8 B i tots els negres directes.

Bons.—Groc Chlorine difenil B, B R conc., Groc difenil C G S, Groc difenil sòlid R L supra, Taronja directe R F conc., Taronja Polifenil S P, Bruns difenil G R I, G S, Bru difenil sòlid 3 G L, Roig difenil sòlid B, Escarlata difenil sòlid R S, Burdeus difenil sòlid R S, Burdeus difenil sòlid G conc., Violetes difenil T S, J Z, 2 R, Blau difenil 2 B, Blau difenil sòlid B L conc., Blau difenil fosc R, Verd difenil K G I, K G C, Gris difenil sòlid L i Negre difenil sòlid L (per a grisos).

En procedir a la tintura és molt important de fer bullir durant 15 o 20 minuts. Els colorants designats amb cursiva tenyeixen uniformement el cotó i la viscosa en els teixits mixtes.

Per això es recomana de tenyir primerament durant algun temps a baixa temperatura fins que el cotó ha agafat aproximadament la intensitat desitjada i de portar després el to de la viscosa per elevació de temperatura i per curta ebullició fins a la uniformitat de color. Si el cotó és encara massa clar, hom pot enfosquir lo deixant voltar encara la mercaderia en el bany deixat refredar.

MERCATS

MARÇ-ABRIL

COTÓ.—El dia 16 d'abril tancà el disponible a Nova York al tipus de 10,15; el 19 de març havia tancat a 10,95. El mercat ha perdut encara posicions. ¿Causes? D'uns mesos ençà sempre és la mateixa: crisi de consum.

Veiem sinó les dades darrerament publicades per la International Cotton Federation referents al consum de cotó dels tres darrers semestres:

Agost-gener 1930	13.202.000 bales
Febrer-juliol 1930	12.007.000 »
Agost-gener 1931	1.116.400 »

Aquestes xifres són de consum mundial. Però és de remarcar que les reduccions que s'hi observen corresponen gairebé en sa totalitat al cotó americà. En corroboració del que acabem de dir anotem a continuació les dades estadístiques del consum mundial de cotó americà durant els tres mateixos semestres:

Agost-gener 1930	7.083.000 bales
Febrer-juliol 1930	5.940.000 »
Agost-gener 1931	5.278.000 »

No és d'estranyar, doncs, que no es vesslumi la reacció de preus que tothom desitjaria. El Census Bureau dels Estats Units ha publicat l'estimació final dels «ginners» d'aquesta campanya, que ha estat de 13.754.000 bales, contra 14.545.000 a la campanya anterior; no obstant, no s'ha produït cap reacció; al contrari: la baixa ha prosseguit. I és que el consum no augmenta perquè la crisi persisteix.

A la vinent campanya, si són certes les informacions que es reben, la Farm Board no comprarà cotó; es limitarà a anar venent les seves actuals existències, que depassen el milió de bales, quan les circumstàncies siguin favorables.

Al nostre mercat hi regna la calma

més absoluta. I l'adveniment de la nova República espanyola, que tingué lloc el 14 d'abril, haurà creat una atmosfera de dubte que indiscutiblement farà estar a l'espectativa als nostres industrials.

Els preus registrats han estat els següents:

COTÓ D'AMÈRICA

	Dia 18	Dia 1	Dia 16
Good Middling . . .	142,5	136,0	137,0
Strict Middling . . .	140,5	134,0	135,0
Middling	136,5	130,0	131,0
Strict Low Midd . . .	130,0	123,5	124,5

(Pesettes els 50 quilos)

Base: Texas Good Middling.

Any Port, 1 pesseta en menys.

Màxima: 20 març, 143,5 ptes. G. M.

Mínima: 11 abril, 129 ptes. G. M.

COTÓ D'ÍNDIA

	Dia 18	Dia 9	Dia 16
Fine Broach	122	113	119
Fine Omra	106	99	106
Fine Bengala	93	88	92

(Pesettes els 50 quilos)

Les entrades de bales des del 18 de març al 16 d'abril han estat de 34.067 i les sortides durant el mateix període, 23.115. L'existència era, al 16 d'abril, de 126.803.

LLANES.—A les subhastes de llanes que el passat dia 10 de març s'obriren a Londres, el mercat llaner ha guanyat fermesa i activitat.

Els preus s'han fet per a les merines superiors amb un 20 per 100 d'alça i per a les fines creuades amb un 20 a 25 per 100. La clausura es celebrà el dia 31 i de les 159.166 bales ofertes a aquesta segona sèrie de subhastes se n'han venut 151.132 bales.

Amb tot, cal remarcar que malgrat l'alça que ara han registrat les llanes, els preus queden encara molt per sota dels tipus d'abans-guerra.

Aquesta reacció del mercat regulador de Londres ha influenciat tots els mercats del món. Potser el nostre ha estat dels menys sensibles, segurament pel fet d'haver-se importat grans quantitats de llana estrangera.

Els preus de la segona quinzena de març han estat els següents:

Llanes blanques:	1. ^{es}	2. ^{es}
Merina sup. (transh.). . .	9,50	6,75
» corrent (estant) . . .	8,75	6,50
» inferior	8,25	6,25
Entrefina fina superior . .	7,50	5,—
» corrent	7,—	4,50
» inferior	5,75	4,25

Llanes pards:

Merina	6,50	5,—
Entrefina superior . . .	6,25	4,25
» corrent	5,50	4,—
» inferior	5,25	3,75

Preus per a llanes rentades a fons i en pesettes el quilo.

SEDES.—La reacció que registrem per al mercat seder a la nostra darrera informació no ha subsistit. La calma torna a dominar a tots els mercats, i els preus reculen.

En sedes artificials sembla millorar la demanda. A continuació anotem alguns preus del Comptoir des Textiles Artificiels, per a fils de viscose:

Ordit n.º 75	12 capilars	58 francs
» 100	18 »	48 »
» 120	18 »	41 »
» 150	24 »	38 »

Trames: 3 francs menys.

LLI.—Els llins russos s'afermen cada vegada més, sense que hom pugui posar en clar si es tracta o no d'un moviment d'especulació. A conseqüència d'això el mercat belga es mostra més ferm; el francès no tant.

JUTE.—El mercat del jute es manté a l'espectativa esperant la confirmació de la reducció de les plantacions. De tota manera aquest rumor, que ja acollíem a la nostra darrera informació, ha fet reaccionar alguns mercats, el de Lille entre altres.

J. M. R.

KLEIN i C.^A

BARCELONA : Princesa, 61

**La primera i més
important fàbrica de**

Corretges de transmissió

Tiretes i cables de couro

Mànegues de couro

per a pentinats

Tacos, Tiratacos i Tiraespases

Estopades, Junes i Vàlvules

Tubus de goma i Mangueres

Articles de goma i amiant

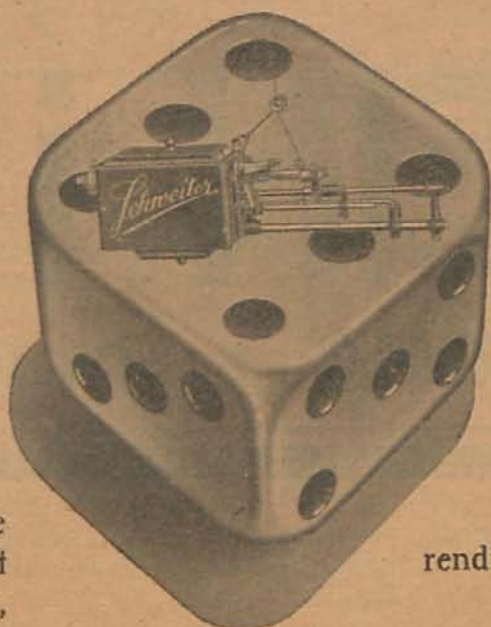
Sabeu tirar els daus?

Adoptant la nostra
d'alta producció

fareu

Demaneu nostre
prospecte detallat
amb referències,

nova canillera
tipus "Seta-Rapide"

bon joc!

butlletí de
rendiments i mostres

Es la màquina que us cal!

Ateliers de Construction

Fundats el 1854

SCHWEITER-S.A.

Horgen 30 (Suïssa)

Fundats el 1854

Representació general per a Espanya: **AUGUST FERRER DALMAU**
Ronda de Sant Pere, 53 - Telèfon 53.602 - BARCELONA

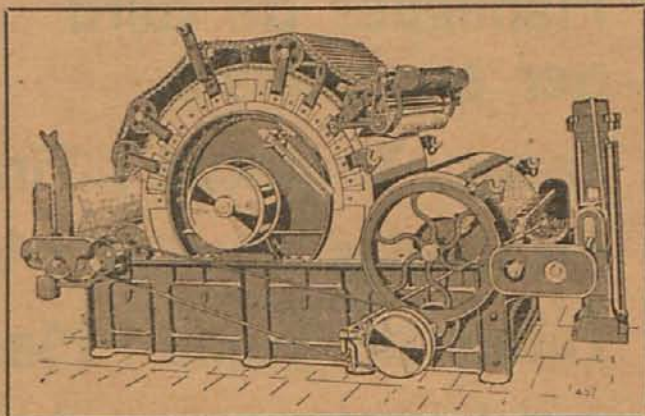
SOCIÉTÉ
ANONYME

J. J. RIETER & CIE

WINTERTHUR
SUISSA

Màquines per a fàbriques de Filats i Retorts de cotó

Obridores de bales amb
tolva : Carregadores auto-
màtiques : Obridores POR-
CUPINA : Obridores
CRIGHTON, simples y com-
binades : Obridores amb
tambor horitzontal : Obri-
dors de metxes : Batans
amb regulador de precisió
Cardes de cilindrets : Cardes
de xapons giratoris : Dobla-
dors per a metxes : Manu-
ars amb aparell de napes

Manu-ars amb 4 i 6 fileres
de corrons : Metxeres
Continues d'anells per a
filar ordit : Continues
d'anells per a filar trama
Continues de retorcer amb
anells i amb aletes : Bobi-
nuars de plegat creuat, de
precisió : Premsa de fer
paquets : Renvius : Trans-
port neumàtic del cotó
Pentinadores : Nou sistema
per a filar números gruixuts

REPRESENTACIÓ GENERAL PER A ESPANYA

AUGUST FERRER DALMAU

Ronda de Sant Pere, 53

: Telèfon 53.602

: BARCELONA

August Ferrer Dalmau

Maquinària per a la indústria tèxtil

Ronda Sant Pere, 53 : Telèfon 53.602 : BARCELONA

Maquinària per a fàbriques de filats i retorts de cotó de la

S. A. J. J. RIETER & Cie, de WINTERTHUR (Suïssa)

Instal·lacions completes de fàbriques de teixits de cotó, seda, llana, etc.

Especialitat: telers automàtics «Steinen» y «Northrop»

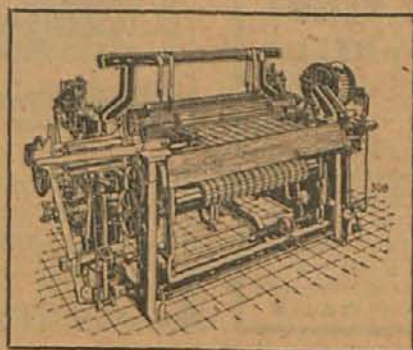
ATELIERS DE CONSTRUCTION RUTI, de RUTI (Suïssa)

Màquines de socarrimar,
pilotadores, torns de seda,
aspis, de

WEGMANN & Cie
de BADEN (Suïssa)

Recipients de fibra i bots
per a cardes i pentinadores
dels

ATELIERS PESEZ
de RUEIL (França)

Teler automàtic «Northrop»

Maquinetes de lliços, mà-
quines de rectificar les
llançadores, de

STAUBLI FRÈRES & Cie
de HORGEN (Suïssa) i FAVERGES (França)

Lliços metàl·lics i malles
per a seda, de la coneguda
casa

GROB & Cie, S. A.
de HORGEN (Suïssa)

Canelleres «Rapide»: Bobinuars «Reforme»: Debanadores: Màquines
per a tractament i manufactura de fils de cosir, dels

ATELIERS DE CONSTRUCTION SCHWEITER, S. A., de HORGEN (Suïssa)

Màquines de trenar sistema Kappeler,
màquines de cobrir fils, etc., de la

S. A. de Constructions Mecaniques
de Langenthal (Suïssa)

Ateliers de Construction Rapperswil, S. A.
RAPPERSWIL (St. G.) Suïssa

Màquines de mesurar, plegar
i doblar teixits

H. Krantz de Aquisgrán

Maquinària per a tintoreria
i blanqueig; assecadors

Instal·lacions d'humidificació i ventilació
de la

S. A. «Jacobine-Hollandia»
ci-devant Merckx & Boerboom, de Nimègue

Bot de fibra

Torsiòmetres: Dinamòmetres: Aspis de prova: Romanes: Balances
de gran precisió: Aparells per comprovar la regularitat del
fil, etc.: Màquines de passar els pintes: Templaços
mecànics: Comptadors de metres i de passades
Forquilles per a trama: Llançadores de
de totes menes: Aranyes vidre
i porcellana, etc., etc.

Caixes de fibra

Sala d'experiències a disposició dels senyors compradors
Detalls i pressuposts gratis

**Fàbrica de Pues i lliços
per a teixits**

Vda. de JOSEP CARRERAS TORRELLA

Nèt de Josep Carreras Alberich

Barcelona

Trafalgar, 29
Telèfon 24.754

**Instal·lacions d'Humidificació,
Refrigeració i Ventilació
combinades**

Garantitzem en el contracte que els
nostres procediments eviten en abso-
lut la condensació d'aigua i el goteig
consegüent

**Fills de Francisco Vidal
TORELLÓ**

Casa establerta
a l'any 1854

**Rodets per a filatura i tissatge de cotó,
llana, seda i jute**

Especialitats en tubs de continuu esmaltats
amb un i dos anells de metall, assajats a la
velocitat corresponent: Amb rodets ordidor,
amb anells de metall doble vora: Canelles rà-
pides per a màquines modernes d'omplir: Ca-
nelles per telers automàtics dits NORTROP

CONSULTIN MOSTRES I PREUS

Vda. de JOSEP CABRÉ

**BOTS I CAIXES
DE FIBRA
VULCANITZADA**

ANTONI VERDADER

Villarroel, 9 - BARCELONA - Telèf. 31.876

White, Child & Beney, Ltd. - Londres**Agent: Henry Cowen - BARCELONA - Ronda Sant Pere, 27****Instal·lacions completes per a Filatures i Fàbriques de teixits de cotó, lli, cânem, jute, llana i seda****REPRESENTACIONS EXCLUSIVES:**

Tweedales & Smalley (1920), Ltd. - Castleton (near Manchester). — Màquines per a la preparació i filatura del cotó.

James F. Low & Co. Ltd. - Monifieth. — Màquines per a la preparació i filatura del jute, lli, cânem, etc.

British Northrop Loom Co. - Blackburn. — Telers automàtics.

John Paterson & Co. Ltd. - Glasgow. — Producte emulsiu per a l'ensimatge del jute.

Lee, Croll & Co. Ltd. - Dundee. — Instal·lacions per al tissatge i acabat del jute.

Jonatham Hattersley & Sons, Ltd. - Leeds. — Poes i aranyes.

Henry Taylor & Sons, Ltd. - Belfast. — Guarnicions de fusta, barretes, gills, rascles, etc.

Davidson & Co., Ltd. - Belfast. — Ventilació "Sirocco".

Samuel Law & Sons, Ltd. - Cleckheaton. — Cintes de cardes per a cotó.

Wildt & Co., Ltd. - Leicester. — Màquines per a gènere de punt.

Wm. Spiers, Ltd. - Leicester. — Màquines "Autoswift" per a mitges i mitjons.

Wm. Bywater, Ltd. - Leeds. — Màquines de cabdellar.

W. A. Fell, Ltd. - Windermere. — Màquines per a fer bobines, fusades, tubs, rodets, etc. Instal·lacions completes per a torneries de fusta.

Bots de fibra, indestructibles, i accessoris per a la indústria tèxtil
Ventiladors SIROCCO per a tots els usos**ENRIC CORAL**

Teléfon 54.133

Ferreteria i subministres per a Indústries**ESPECIALITATS PER A LA TÈXTIL****EINES, ACERS, EMPAQUETADURES**

KLINGERIT, MASTICS, AMIANTS
CADENES D'ANELLES "EWART'S"
CIMENT DE FERRO "SMOOTH-ON"
per a junts, reparacions, unions de tuberies, etc.

VENDES:

Passeig Triomf, 84-86

MAGATZEMS:

Pallars, 227 al 231

Carrer Antic de València, 8 al 12

BARCELONA**DEMANEU CATALEG**

Editorial Tèxtil, S/A

Carrer Maurici Serrahima, 27
Barcelona

S'encarrega de facilitar les obres següents:

FILATURA DEL ALGODÓN, per
G. Beltrami. Preu: Ptes. 18,—

GUIA PRACTIC PER AL TEIXI-
DOR MECANIC, per Emili Riera.
Preu: Ptes. 10,—

BREVIARI D'ANALISI QUIMIC-
TEXTIL, per Eveli Doria.
Preu: Ptes. 3,—

APUNTS DE TEORIA DE TEI-
XITS, per J. Oller Estefa.
Preu: Ptes. 22,—

PROBLEMAS DE TECNOLOGIA
TEXTIL, per Daniel Blanxart.
Preu: Ptes. 10,—

SELFACINA, per Daniel Blanxart.
Preu: Ptes. 3,50

TISAJE MECANICO, per Daniel
Blanxart. Preu: Ptes. 25,—

MAQUINARIA DE TEJIDOS, per
Francesc Madurga Val.
Preu: Ptes. 16,—

EL CONTRAMESTRE DE TEI-
XITS, per Joan Vilaseca.
Preu: Ptes. 20,—

DEL PRECIO DE COSTE EN HI-
LATURA DE ALGODON, per
Alfred Ramoneda Holder.
Preu: Ptes. 10,—

EL TELAR MECANICO, per F. Cas-
tany. Preu: Ptes. 8,—

HILADOS DE ALGODON, per F.
Castany. Preu: Ptes. 10,—

LIGAMENTOS DE ARTE, per
P. Rodón i Amigó.
Preu: Ptes. 15,—

TEORÍA DEL COLORIDO DE
LOS HILOS EN EL TEJIDO,
per P. Rodón i Amigó.
Preu: Ptes. 15,—

PANAS DE ALGODÓN A DOS
O MAS COLORES, per P. Ro-
dón i Amigó. Preu: Ptes. 25,—

DRAPS DE LLANA, per P. Rodón
i Amigó. Preu: Ptes. 20,—

TERCIOPELOS DE COMPOSI-
CION POR URDIMBRE, per F.
Castany. Preu: Ptes. 4,—

Acaba de publicar-se: TORSIÓ, per Manuel Massó Llorens - Preu: Ptes. 9,—

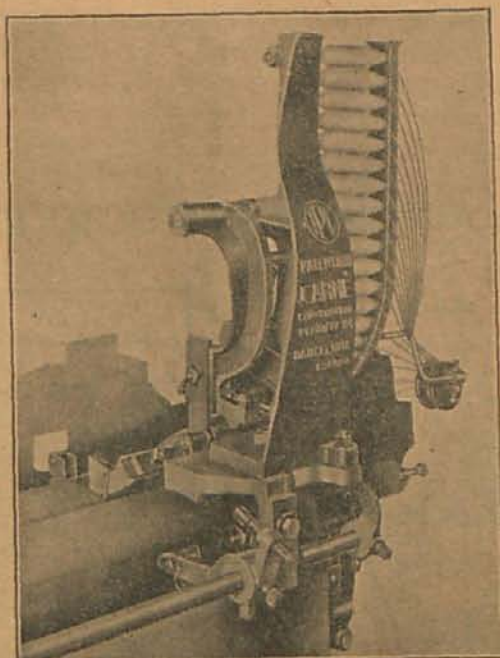
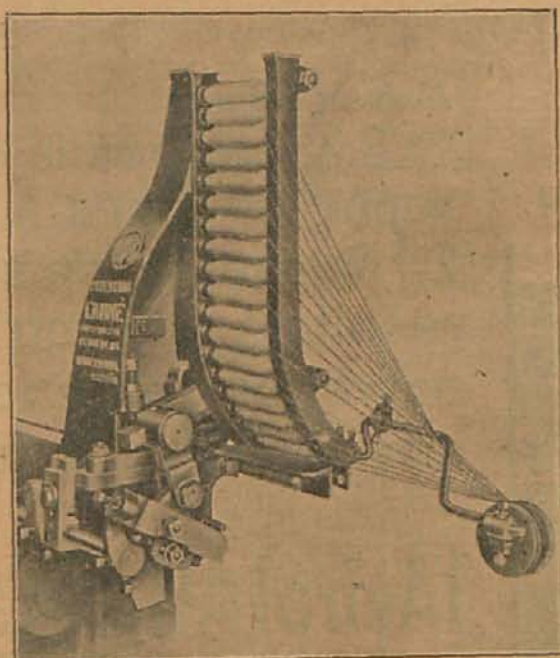
TELERS AUTOMÀTICS DE CANVI DE BITLLA

(PATENTATS)

Garantits per a funcionar a les **velocitats màximes**
dels telers corrents

CANVIS DE BITLLA AUTOMÀTICS

(PATENTATS)

Aplicació fàcil a tota mena de telers sense reduir llurs
velocitats inicials ————— **Senzillesa insuperable**

Visiti els nostres tallers on pràcticament podrà apreciar
la seguretat de funcionament, l'alta velocitat i la perfec-
ció no igualada assolides pels nostres canvis automàtics

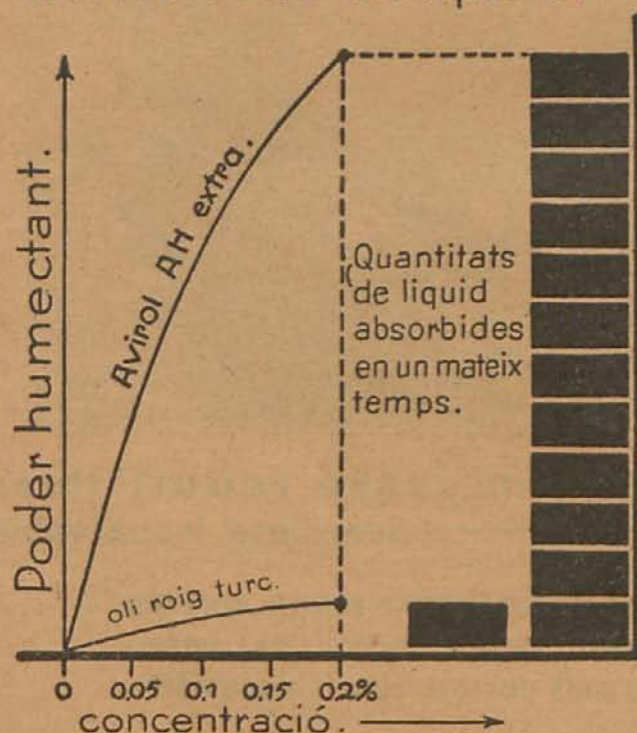
VIDUA DE F. CARNÉ

Gran Premi a l'Exposició Internacional de Barcelona 1929
(la més elevada recompensa)

Telèfon 52.652 — BARCELONA — Carrer de Pere IV, 34

Què significa per el aprestador una humectació ràpida i perfecta?

Serveixin-se comparar!

Demanin procediment d'aplicació i la visita dels nostres representants!

Això significa:

- 1º) Gran economia de vapor i de temps.
- 2º) Regularitat en els resultats obtinguts sobre les matèries tenyides i blanqueixades

l'Avirol AH extra
(pat. dem.)
humecta
12
vegades més!

*Representants: R. Massó i Cia.
Casp 130 Barcelona.*

INFORMACIO GENERAL

La I Setmana Cotonera

Ha estat celebrada amb èxit falguer la I Setmana Cotonera, organitzada per la Delegació espanyola de la Federació Internacional Cotonera en compliment de l'acord pres al XIV Congrés Internacional Cotoner celebrat a Barcelona l'any 1929.

Tenim referències de l'esplendor amb que aquestes manifestacions s'havien portat a terme en altres països industrials d'Europa i podem afirmar que la Setmana Cotonera organitzada a Barcelona no desdiiu pas d'aquelles. La Comissió organitzadora mereix una felicitació ben efusiva per la confecció del programa d'actes i festeigs i per l'originalitat d'alguns d'ells.

S'ha procurat molt especialment fer interessar al gros públic a aquesta manifestació de la indústria cotonera catalana i a tal efecte, ultra l'exhibició d'aparadors on solament eren exposats productes del cotó, s'organitzà un festival al Palau de Belles Arts, on l'afluència de públic fou extraordinària.

En aquest festival, que tingué lloc el 14 del corrent mes de maig, es celebrà un concurs per a premiar els millors vestits que es presentessin, confeccionats exclusivament amb teixits de cotó. El bon gust de les participants quedà ben palesat, així com les possibilitats gairebé inexhauribles dels gèneres de cotó per satisfer les més grans exigències de la moda. El Jurat distribuí una vintena de premis.

En aquest festival figuraren també alguns números que cridaren poderosament l'atenció. Un d'ells fou la dansa denominada «Divertiment de negres o dansa de les ones», que fou entusiàsticament rebuda pel públic. És una dansa a la qual es cerca el contrast dels negres amb la blancor

dels manyocs de cotó que aquells accionen en forma tal que dóna la sensació d'unes ones de cotó, de blancor puríssima.

En el mateix Palau de Belles Arts hom hi ha pogut veure durant els dies de la Setmana Cotonera l'exposició de cartells presentats al concurs obert pels organitzadors. Els nostres cartellistes hi acudiren en gran nombre, posant així el seu art a contribució del major èxit dels actes organitzats.

Els cartells premiats foren editats acuradament i hom pogué veure'ls escampats a profusió per la ciutat adornant els aparadors del gran nombre d'establiments que volgueren contribuir a l'èxit de la Setmana.

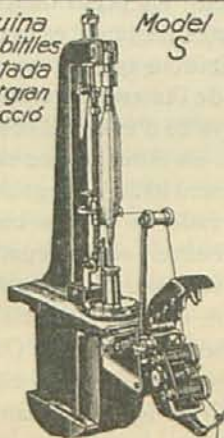
També fou obert un concurs per a articles i treballs periodístics que tinguessin per objectiu el foment de l'ús de les manufactures de cotó i tendissin a demostrar la saludable influència que per a l'economia nacional tindria l'increment del consum d'aquestes manufactures. Quan escrivim aquestes ratlles no coneixem encara el veredict del Jurat per la raó que encara no ha estat fet públic. A la nostra propera edició el donarem a conèixer.

Els actes de la I Setmana Cotonera foren closos dignament amb la celebració del té del Ritz del dia 16. Fou igualment una festa brillantíssima a la qual l'assistència fou tal que depassà tota previsió. En el programa de la festa hi figurava una desfílada de maniquins vestits amb gèneres de cotó exclusivament. Els models exhibits a aquesta festa mereixeren els elogis unànims dels assis-

L'ordidor més modern patentat

pera ordir a una velocitat de fil fins a 400 o 500 metres par minut

Màquina de fer bitlles patentada de mol'gran producció

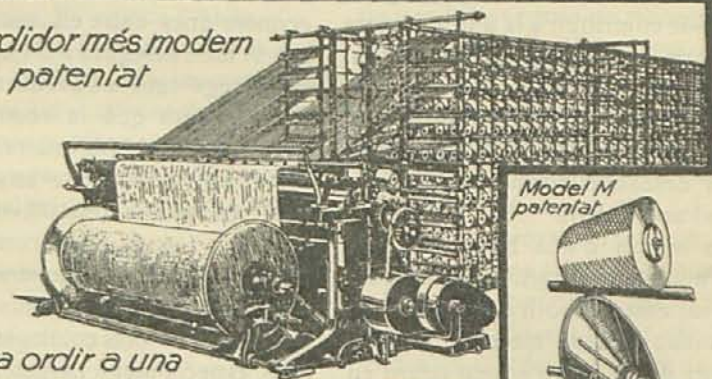
Màquines especials pera la industria tèxtil, d'extraordinària producció, de gran anomenada mundial

Màquines de fer bitlles · Bobinadors · Ordidors · Màquines de reunir · Màquines de retorcer

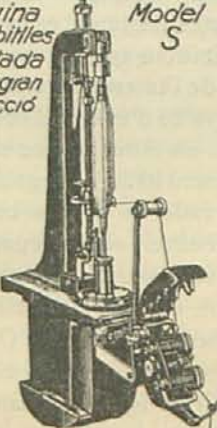
W. Schlafhorst & Co.
M. Gladbach Alemanya

Model M patentat

Velocitat de fil 450 metres per minut

pera ordir a una velocitat de fil fins a 400 o 500 metres par minut

tents a ella, que en servaran un record inesborrable.

L'organització ha estat, doncs, un èxit. Desitgem ben sincerament que tingui prou transcendència per fer interessar realment el gros públic, el veritable consumidor, a l'adquisició de les manufactures cotoneres que produeix la nostra més arrelada i tradicional indústria.

L'exportació en relació amb la crisi de la indústria tèxtil

Amb aquest títol, i avalades per la firma de Francesc Padrós, han estat publicades darrerament a *La Publicitat* les següents consideracions, que considerem interessant de reproduir:

Es indubtable que el problema de l'exportació de productes manufacturats en qualsevol país ha d'ésser la seva prosperitat econòmica. Per tant, el foment i l'estabilitat d'aquesta ha de contribuir a la única manera d'evitar la persistència de l'actual crisi de la indústria tèxtil. Cal, doncs, estudiar aquest problema i mirar què ha de fer-se en aquest sentit pel més gran descabdellament de l'exportació al nostre país.

La manca d'una bona xarxa de comunicacions marítimes, així com l'elevat cost del nòlit que existeix en la nostra marina mercant, són els factors principals d'aquest retard en què viu Espanya referent a l'exportació. Es necessària la rebaixa en els nòlits i altres despeses annexes a aquests. La repercussió que això portaria en el desenvolupament de l'exportació seria immediata. ¿Què cal fer per aconseguir-ho?

Abans que tot s'hauria de modificar el règim de subvencions de l'Estat, actualment vigent, a la marina mercant. El règim de les primes, que des de l'any 1909 es ve aplicant, s'ha de convertir en una nova modalitat. L'auxili de l'Estat a les Companyies navileres hauria de consistir en subvencions per tones exportades. Aleshores s'aconseguiria un veritable in-

terès en afavorir l'exportació. Això faria que aquestes rebaixessin els preus del nòlit, rebaixa que es veuria contraposada amb un augment de la càrrega transportada.

Aquesta rebaixa en els preus del transport també podria aconseguir-se amb la substitució de l'embarcament individual pel col·lectiu. Això faria que les Companyies contractessin un volum de càrrega capaç per a permetre més grans rebaixes del cost del nòlit, així com en les despeses annexes a aquell. Per a fer viable aquesta idea, però, cal que els exportadors s'uneixin en Sindicats, i aleshores obtindran els avantatges que reporta el carregament en comú o col·lectiu.

Un altre sistema per a la consecució del més baix preu en els transports marítics és el de l'intercanvi comercial. L'intercanvi afavoreix l'exportació creant un ambient favorable, fent més estretes les relacions econòmiques entre els restants països. A més, assegura a la Companyia la càrrega tant a l'anada com a la tornada, fent que la reducció del preu del nòlit sigui una realitat. Es indubtable, doncs, que una política d'intercanvi comercial afavoreix l'exportació. I si es té en compte que per a la indústria cotonera existeix una matèria indicadíssima d'intercanvi, com són els cotons sudamericans, especialment l'argentin i el peruà, la seva utilització arribaria àdhuc a reduir els preus de les primeres matèries, fàcilment es comprenen les possibilitats que ofereix la intensificació de l'intercanvi comercial.

Espanya ha d'evitar el «dumping» que li fan els altres països europeus, especialment Itàlia, carregant les nostres mercaderies a més baix preu del que cobren els carregadors del país. La seva situació geogràfica immillorable, d'enllaç entre els mercats sudamericans i els de l'Orient, fa que s'hagi de fer el màxim esforç per a competir en igualtat, quan menys, de condicions que els altres països europeus; encara més, quan es trac-

ta d'afavorir indústries que poden a bastament crear-se grans mercats exteriors.

La comercialització de la nostra marina, acompanyada de la rebaixa en els preus dels nòlits, produïda per la racionalització de la indústria tèxtil, haurà de reportar ràpidament la conquesta dels mercats estrangers pels nostres industrials.

Una circular de les Cambres de Comerç i d'Indústria sobre el boicot a les manufactures catalanes

Les Cambres de Comerç i Navegació i de la Indústria, de Barcelona, han lliurat a les altres Cambres d'Espanya la següent circular:

«Les Cambres Oficials de Comerç i Navegació i d'Indústria, de Barcelona, sostretes, ara com sempre, a tota actuació i influència de caràcter polític, en vista de les notícies que reben quant a l'actitud en què s'han col·locat elements mercantils d'algunes poblacions, creuen realitzar un acte de patriotisme adreçant a totes les Cambres germanes, amb el propòsit de contribuir a llur informació, les següents manifestacions:

1.ª Aquestes Cambres no han advertit que les persones que assumeixen el poder en el moment de la proclamació de la República, ni els ciutadans de Barcelona, ni els de la resta de Catalunya, hagin realitzat cap acte que pugui legítimament i lleialment atribuir-se a desafecte envers els altres ciutadans de la República o els altres territoris que la integren. Pel contrari, hem pogut observar que, havent-se proclamat la República a Barcelona abans que a Madrid, fou immediatament hissada i aclamada la bandera de la República espanyola i foren aclamades de la mateixa manera les forces de l'exèrcit i que per tot arreu oneja amb la bandera catalana la de la República espanyola, com a expressió sincera que es vol viure fraternalment dintre de l'Estat espanyol.

2.ª Han vist també aquestes dues Corporacions que en els acords

adoptats per la Generalitat de Catalunya, amb l'aquiescència del Govern de la República, es fa constar reiteradament la seva entusiasta i lleial adhesió a aquesta i així mateix el seu propòsit de consolidar el nou règim i de mantenir dintre del mateix la major cordialitat amb els altres espanyols.

3.ª Quan floreixen amb tanta espontaneïtat aquestes inequívokes manifestacions d'afecte i confiança, no poden menys de causar més estranyesa que mai les actituds i les campanyes d'elements la bona fe dels quals no discuteixen aquestes Cambres, però que es produeixen en termes que solament podria explicar satisfactòriament l'existència d'errònies interpretacions o d'altres factors o interessos aliens o oposats a les realitats actuals del país, i

4.ª Les Cambres Oficials de Comerç i Navegació i d'Indústria de Barcelona estan convençudes que el patriotisme sincer i fecund es sobreposarà a nerviosismes o desviacions isoladament manifestades, que no serveixen congruència amb la realitat dels fets esdevinguts a Catalunya paral·lelament amb els ocorreguts a tota Espanya, i tenen així mateix la convicció, que es complauen a exposar dintre del que correspon a la seva esfera de competència, que el coneixement exacte de tals fets farà caure en el buid i en el descrèdit actituds i campanyes que no semblen inspirades pel bé general del país ni pel desig que es consolidi el nou Règim.»

El conreu del cotó a Espanya

La Comissaria Cotonera de l'Estat, seguint el seu meritori costum de donar a conèixer al públic la seva actuació i els resultats aconseguits a la tasca empresa de fomentar el conreu del cotó, ha publicat fa uns pocs mesos la memòria anual a la qual es registren les dades estadístiques referents a la campanya 1929-30. El rellevant interès que per a la indústria cotonera té el desenrotllament

del conreu de l'esmentada planta, la fibra de la qual constitueix la seva primera matèria, ens indueix a transcriure les principals dades de l'esmentada memòria.

El resum general del conreu del cotó a la campanya 1929-30 deixa veure que la superfície cultivada ascendí a 8.465 hectàrees; el cotó recolectat, a 3.142.764 quilos, i la fibra obtinguda, a 1.014.062. La major proporció de l'esmentat conreu resideix a Sevilla, a la qual corresponen 7.607 hectàrees de superfície de conreu, 2.783.856 quilos de cotó recolectat i 901.213 de fibra obtinguda, o sigui el 89,8, el 88,6 i el 88,9 per 100, respectivament, del total pels tres diversos conceptes. Té molta menor importància el conreu a les províncies de Còrdoba, amb 275 hectàrees de conreu; Huelva, amb 254; Badajoz, amb 189, i Màlaga, amb 98; i menor encara, pràcticament insignificant per ara, a les províncies de Càdiz, Jaén, Barcelona i Avila.

Comparant les xifres de la campanya de 1929-30 amb les anteriors, s'observa un augment molt estimable, com pot apreciar-se pel següent estat comparatiu de les sis campanyes realitzades per la Comissaria:

Campanyes	Superfície sembrada	Cotó recolectat
	Hectàrees	Quilos
1924-25	1.474	860.444
1925-26	2.165	1.097.968
1926-27	4.607	2.166.164
1827-28	4.624	1.607.832
1928-29	7.787	2.136.733
1929-30	8.465	3.142.764

La superfície conreada a la darrera campanya representa un augment d'un 8,7 per 100 respecte a la de l'any anterior, i el cotó recolectat també un 4,7 per 100 d'augment. A la memòria de la Comissaria es prenen, per determinar la qualificació de la campanya 1929-30, números-index corresponents a la mateixa que tinguin com a base igual a 100 el promig del quinquenni 1926-30; aquests index resulten de 204,90 per a la su-

perficie de conreu i de 199,69 per a la producció obtinguda, o sigui, trauint aproximadament aquestes xifres a proporcions fàcils de recordar, que a la darrera campanya s'han doblat les xifres promigtes de l'anterior quinquenni.

El cotó en brut recolectat ha proporcionat, fet el seu desgranat a les Factories de Tabladilla i Naval Moral de la Mata, 996.523 quilos de fibra, amb 14.095 de linters, havent-se fabricat 4.417 bales de cotó i 57 de borres.

El Comitè Central de la Comissaria aprovà, a la seva sessió del 20 de gener de 1930, les bases del concurs de premis als conreadors de cotó durant la campanya 1929-30 que s'obre anualment per fomentar el conreu de l'esmentada planta, i quals premis consisteixen en un abonament al conreador de 15 cèntims de pesseïa per cada quilo de cotó en brut rebut a la Factoria de Tabladilla i en la concessió de recompenses honorífiques, com diplomes i condecoracions de l'Ordre del Mèrit Agrícola als capataços, agents, propagandistes i conreadors que se'n facin mereixedors. El Jurat designat va emetre dictamen el dia 12 de març de 1930, proposant una sèrie de recompenses que s'especifiquen en detall, i entre les quals destaquen la proposició de concessió de Grans Creus de l'Ordre del Mèrit Agrícola per als conreadors Josep Benjumea Zayas i Romualdo Arias de Reina, així com per al Secretari general de la Comissaria, Manuel Garcia Barzanallana; també acordà la creació de diplomes de cooperació concedits, entre altres, al Centre Cotoner de Barcelona i a diverses empreses de la mateixa entitat relacionades amb la indústria i el comerç del cotó.

Per a la campanya 1930-31, el Comitè Central ha acordat fixar els següents preus mínims per quilo de cotó entregat a la Factoria: 1,20 pessetes per als cotons de primera classe, 1 pesseïa per als de segona i 0,70

pessetes per als de tercera, a més de 0,15 pessetes en concepte de sobrepreu o de premi extraordinari.

Per a la nova campanya la propaganda ha estat considerablement intensificada, la qual cosa ha donat per resultat incrementar el nombre de conreadors de cotó i el d'hectàrees inscrites, com ho demostra el següent quadre, en el que s'indiquen les superfícies inscrites per a les sembres de cotó durant les tres darreres campanyes:

Campanyes	Pobles	Conreadors	Hectàrees
1928-29	188	3.464	10.404
1929-30	173	4.156	13.167
1930-31	222	5.679	21.185

La major proporció de les inscripcions correspon també a la província de Sevilla, que ha inscrit 4.265 conreadors i 18.272 hectàrees, éssent de notar, demés, el sensible progrés que pot observar-se a la província de Còrdoba, que inscriu per a la nova campanya més de 1.000 hectàrees.

El total de conreadors inscrits per a la campanya 1930-31 representa un 36,6 per 100 d'augment respecte a la precedent, i el de la superfície, un 61 per 100 respecte, també, a la inscrita per a la campanya anterior.

Junt amb les disposicions preses per a fomentar el conreu han d'esmentar-se les que tendeixen a millorar-lo, podent esmentar-se, entre elles, l'acord de que l'Enginyer agrònom adscrit a la Factoria de Tabladilla realitzarà un viatge als Estats Units per efectuar estudis de genètica a la Carolina del Nord, Geòrgia i Texas, i que al mateix temps procedirà a l'adquisició de 100 tones de llavor seleccionada per a sembra, i duescentes màquines sembradores.

Una aspiració natural de la Comissaria és l'estendre el conreu del cotoner als territoris colonials de sobirania espanyola que, pel seu clima o condicions, es prestin a això, i a aquest efecte l'Assessor tècnic realit-

za una visita a la zona del Protectorat del Marroc per tal d'estudiar el problema allà mateix; així mateix es sol·licitaren informes de la Direcció general del Marroc i Colònies sobre les possibilitats i organització d'assajos del conreu del cotó a Guinea.

Les dades i els fets anteriorment exposats demostren que la Comissaria Cotonera de l'Estat prossegueix amb activitat i constància la seva meritòria tasca per tal de fomentar el conreu del cotó a Espanya, reduint en aquesta forma les fortes quantitats que han de pagar-se a l'estranger per a l'adquisició d'aquesta primera matèria indispensable a la seva indústria.

Els cursets monogràfics a l'Escola de Gèneres de Punt a Canet de Mar

A la nostra darrera edició donàvem compte d'haver estat confiada a la casa Ed. Dubied & Co. l'organització i realització dels esmentats cursets, que tindran aquí la mateixa importància que els que la mateixa casa suïssa organitza cada any a Neufchatel durant els mesos d'estiu, i als que concorren alumnes de tot arreu del món.

Per tal de fer accessibles els ensenyaments al major nombre possible d'interessats, s'han organitzat tres cursos: un de nit, per a obrers; un de dia, per a tècnics, i un de fins de setmana, per a fabricants i directors. Per a les classes pràctiques hom disposarà d'unes 40 màquines. Les classes teòriques es faran d'acord amb el següent programa:

Generalitats sobre la indústria tèxtil.

Caràcters particulars dels diversos teixits.

Història compendiada dels teixits de punt.

Diferents varietats del teixit de punt.

Fabricació manual i mecànica.

Paral·lel entre els diversos telers i les màquines tricotoses.

Estudi dels diversos punts i teixits

que hom pot fabricar amb la tricotosa rectilínia.

Estudi detallat dels òrgans que componen la màquina i de llurs especials funcions.

La indústria tèxtil cotonera xinesa

La Xina compta amb 120 fàbriques cotoneres, que disposen de més de 3.600.000 pines de filar, 185.000 pines de tòrcer i 29.000 telers; la indústria cotonera ocupa 241.500 obrers, i consumeix més d'un milió de lliures de cotó en brut. El centre principal de l'esmentada indústria és Shanghai, on es troba una tercera part de les fàbriques que pertanyen a xinesos i més de trenta fàbriques japoneses.

Fall del Concurs de cartells de la Primera Setmana Cotonera

El Jurat del Concurs de cartells anunciadors de la I Setmana Cotonera ha emès el seu fall concedint el primer premi per unanimitat al cartell número 87, lema *Importació*, i el segon, per majoria de vots, al número 118, lema *Primera*, els quals, ultra llur valor intrínseca, s'ajusten per complet a les bases del concurs. Oberts els sobres corresponents, resultaren autors els senyors Miquel Ferrer Albagés i Lluís Muntaner Muns, respectivament.

L'exposició dels cartells presentats ha estat oberta al públic durant tot el corrent mes de maig fins al darrer dia de la Setmana Cotonera al Palau de Belles Arts.

El Congrés de Washington per a la revisió dels standards del cotó

El Departament d'Agricultura dels Estats Units prengué l'acord, l'any 1923, d'organitzar unes conferències o congressos que haurien de reunir-se cada dos anys a Washington, per portar a terme la revisió dels standards universals de classes per al cotó americà.

Enguany aquest Congrés haurà tingut lloc durant els dies 4 a 9 del corrent maig.

NOUVELLE SOCIÉTÉ DE CONSTRUCTION
ci-devant

N. SLUMBERGER & CIE

Societat Anònima amb capital de 7.000.000 de francs

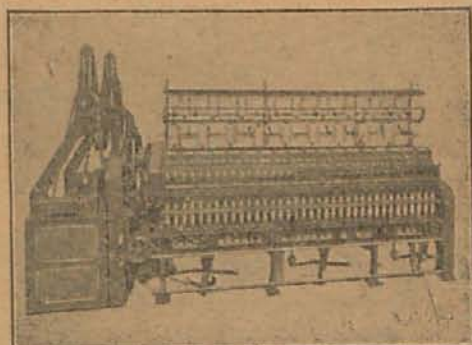
Telèfon:
Guebwiller N.º 11 & 236

Casa fundada l'any 1808

GUEBWILLER (Alt Rhin) - França

Telegrams:
N O S O C O - Guebwiller

**Màquines
per a la Filatura
i Retort de Cotó,
Estam, Schappe,
Rami, etc.**

**Mètodes
perfeccionats : Cons-
trucció molt acurada**

**Màquines
construïdes amb els
procediments més
moderns**

REPRESENTANTS :

A. PLATZ - Párroco Ubach, 48
Telèfon 79.453 **- Barcelona**

SOCIETAT ANONIMA ESPANYOLA DE TUBS "MEUSE"

Bailèn, 92-94 : Aragó, 354-356
Barcelona

Telegrams:
TUBOMOSA

Director Gerent: G. E. JULIENNE

Telèfon:
50.267

TUBS ACER D'ALETES

marca "CALOR-FRIGUS"

**AEROCONDENSADORS
I PULSAIRS**

"Calor-Frigus"

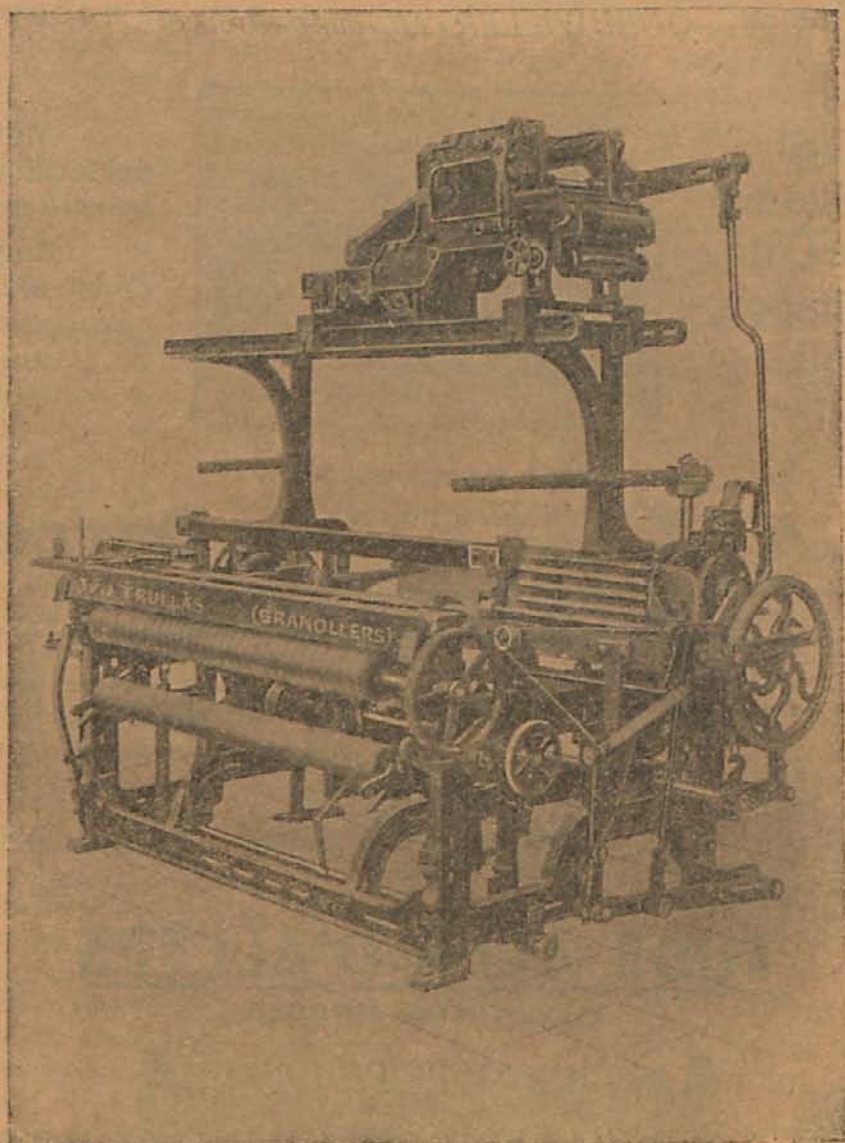
per a calefacció de tallers i grans locals
per pulsio d'aire calent

Preus sobre comanda

Taller de construcció
i fundició de ferro

Josep i Jacinto Trullás

GRANOLLERS

Teler per a novelats i altres articles

ESPECIALITAT en telers mecànics de varis sistemes i per a tota mena de gèneres, des del cotó fins a la seda, acreditats per sa perfecció, senzillesa i duració :

Jocs de calaixos patentats, els més perfectes Maquinetes per a moure els lliços : Transmissions i maquinària per a tota mena d'indústries :

Successors de Bas

SABADELL

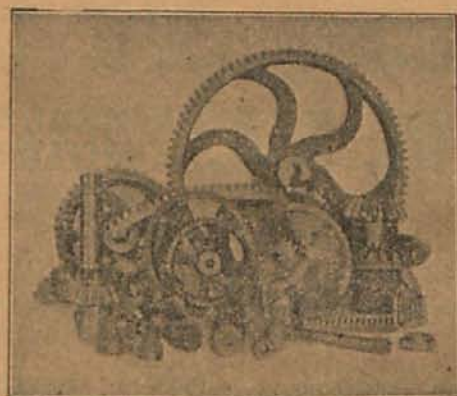
Tallers de construcció

Fundats l'any 1835

Projectes i direcció per a la construcció
o reformes d'edificis per a les indústries tèxtils

Especialitat en transmissions modernes (diferents patents)

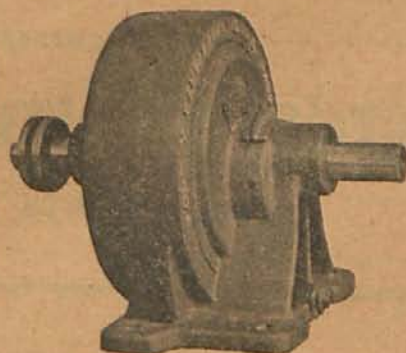
Engranajes Font-Campabadal, S.A.

Engranatges
follats a
màquina

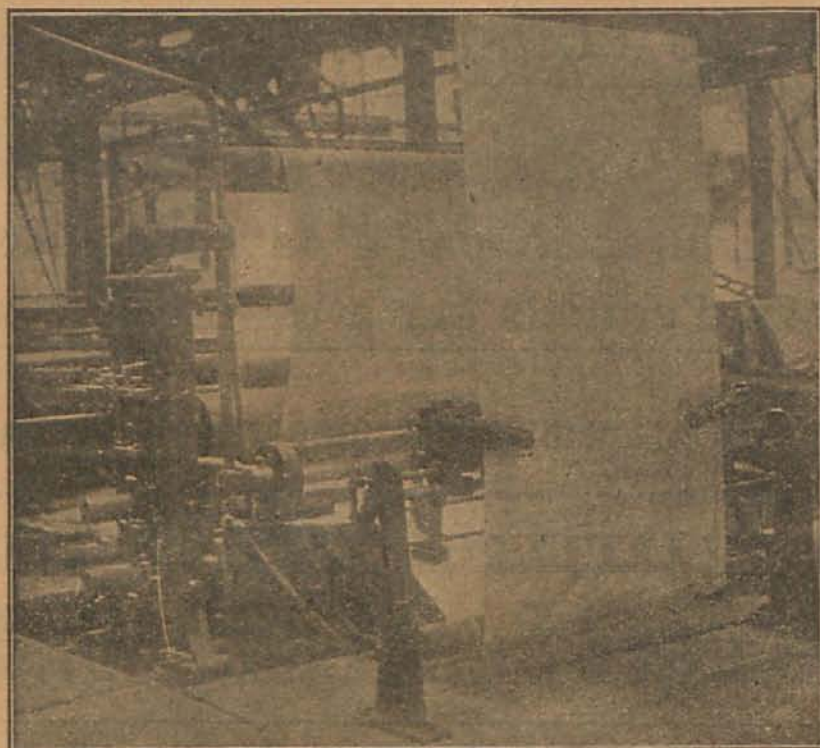
Reductors de
velocitat

Corts, 490 i 494 - Barcelona - Tel. 32.229

Aparato Durrant para guiar tejidos

Mecánico sin compresor ni accesorio alguno

CONCESIONARIOS EXCLUSIVOS

Cardas y Correas SAURI, S. A. Rocalfort, 87
BARCELONA

MAQUINARIA TEXTIL Y ACCESORIOS

Para obtener mayor rendimiento de sus máquinas empleen nuestra

CORREA SUPERIOR INEXTENSIBLE

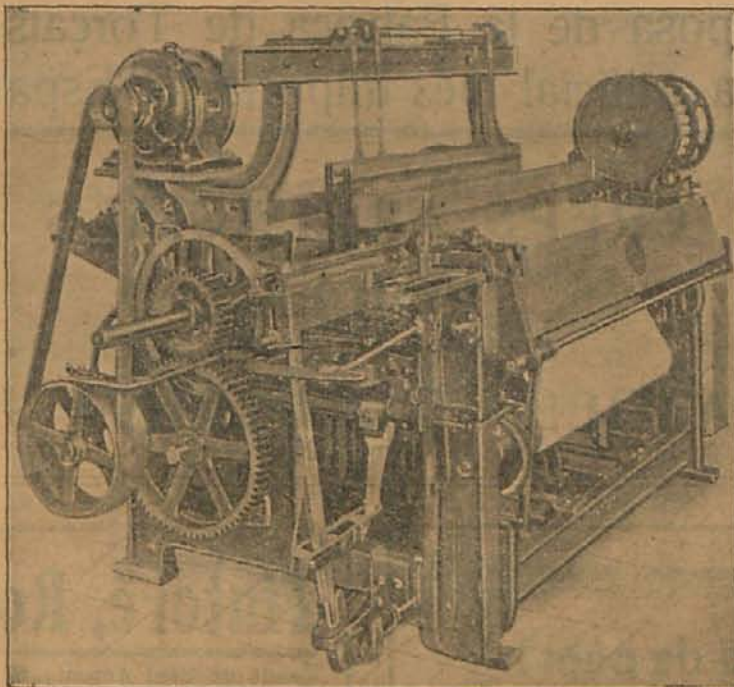
Un gran pas envers el perfeccionament de la maquinària nacional de teixits

**Teler de mecanismes senzills i de seguretat absoluta
L'automaticisme unit a la senzillesa**

Abans de comprar a l'estranger, vegeu si en el país se us pot servir en iguals condicions.

El diner que surt d'Espanya suposa una pèrdua sens compensació les més de les vegades.

Són jornals que es paguen a obrers estrangers. Són beneficis a intermediaris estrangers. Són mitjans per a indústries, el desenvolupament de les quals perjudicaria nostra riquesa.

Tots els industrials han d'esmerçar materials de fabricació nacional sempre que sia possible. Una petita economia no compensa el perjudici que produeix a un ram d'indústria, adquirint-los a l'estranger. La crisi industrial pot reduir-se molt ajudant-se mútuament els productors del país. Es convenient que el Govern protegeixi els productors d'un país però abans es necessari començar per protegir-se els productors mútuament.

Teler automàtic amb joc de plana de 1050 mm. pua útil Tipus R1-1929

Teler minuciosament estudiat per al mercat espanyol

No oferim un teler més: Oferim una màquina construïda amb la solidesa i perfecció que exigeix tot mecanisme automàtic

Teler construït a Espanya: Si voleu comprovar que a Espanya pot construir-se un teler automàtic amb totes les garanties de funcionament perfecte, visiteu els nostres tallers

Constructors : BRACONS, RIERA I RIERA

MAQUINARIA TÈXTIL

Telèfon núm. 6

RODA (Vich)

Oficines i Despatx:

Girona, 17, entl.

BARCELONA

Telèfon 25.019

LA PREPARACIÓN TEXTIL, S. A.

Avinguda d'Alfons XIII, 531 - Teléfans 10 164 i 298-B

BADALONA

Disposa de la Fàbrica de Torçats de
seda artificial més important d'Espanya

CREPS ARTIFICIALS

VOILES

ENCOLATGES - TINTURES FUGACES

**Fàbrica de puer i
lliços per a teixits**

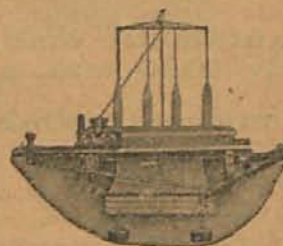
**A. i J.
Vallvé**

**Ausies Marc, 77
Teléfon 51.002**

: Barcelona :

Tintoré, Rodés i C.^a

Ronda de Sant Antoni, 61 : BARCELONA

**Instal·lacions completes de fàbriques
de gènere de punt**

Màquines **Germania** per a fabricar mitges i mitjons
sense costura, les més perfeccionades.

Màquina **Erich** per a punys i punt anglès

Màquines **Erich** de fer corbates de punt, de gran
producció.

Bobinadores-Remallores - Gregues - Merrow, etc.

Tricotoses a mà i a motor - Rectilínees.

APREST ELÈCTRIC I FORMES

Agulles i platines de totes classes. Grans exis-
tències sols de primera qualitat alemanya

OXIGENO Y CONSTRUCCIONES METALICAS, S. A.

Bruch, 23 - MANRESA - Tel. 182

TALLER

DE

Construccions Metàl·liques

I

CALDERERIA

TALLER

DE -

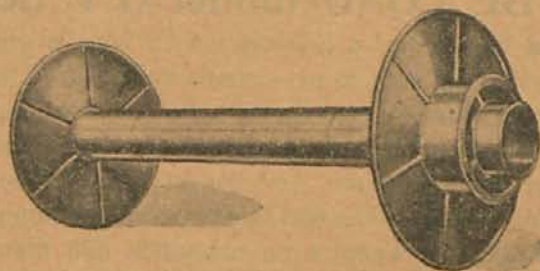
Estampats

I

EMBUTITS EN FRED

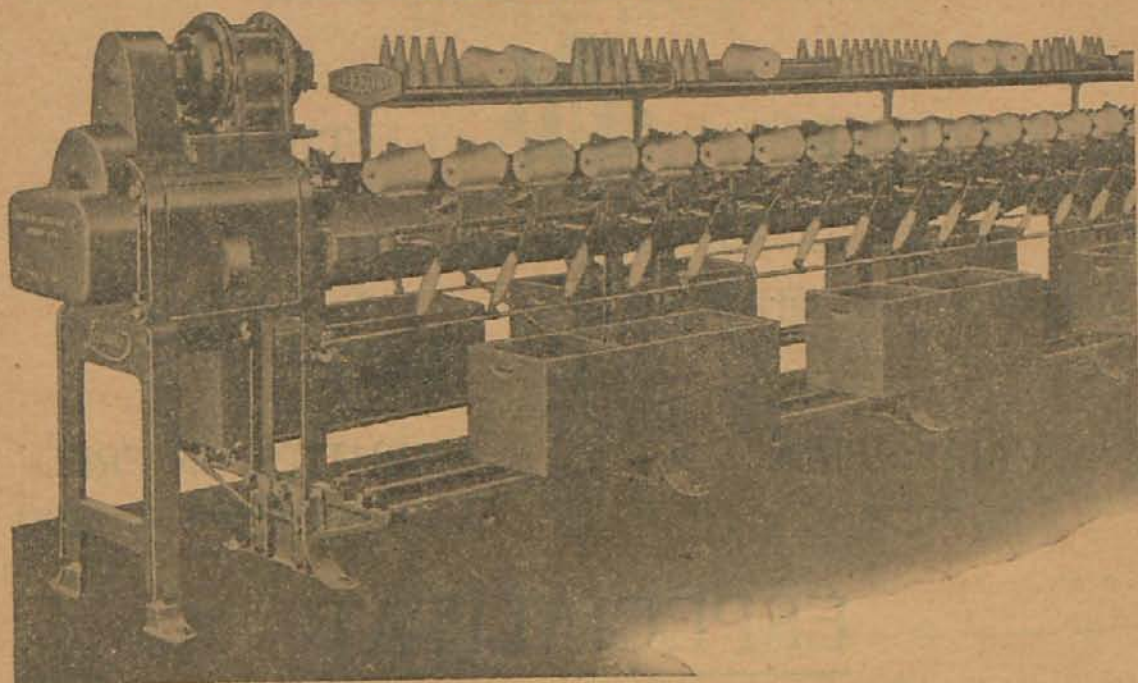
ESPECIALITAT

Plegadors estampats adaptables a tota mena de telers, equipats amb politges de fre estampades; cap dels seus components pot trencar-se; el seu pes és molt inferior als altres similars
(àdhuc els de tub de fusta)

UNIVERSAL WINDING C^o - BOSTON

(LEESONA)

BOBINADORA DE CONO model G F de gran velocitat

Aquesta màquina ha estat ideada per a bobinar fils en cons a gran velocitat per a ús en ordidors. El punt més seriós del bobinat pel sistema de fricció és la dificultat de mantenir uniformitat de dibuix i tupidesa de con. La estructura i manera de treballar d'aquesta màquina es tal que obliga el con a mantenir el seu contorn perfecte i impedeix que el fil s'escorri de la seva base. Amb l'ús de coixinets de boles es manté una velocitat en el fil (de 500 a 600 iardes per minut) amb menys de la meitat de la força que s'emptra en màquines que marxen a menor velocitat. L'enfilat automàtic de les tensions junt amb la facilitat de mudar, permet els operaris augmentar molt la producció. Encara que els fils siguin bobinats en aquesta màquina a una gran velocitat constant, la elasticitat original, tan essencial per a l'èxit de l'ordidor, és mantinguda. La màquina s'adapta fàcilment a tots els diferents espais de les fàbriques, doncs es construeix en seccions de 14 pues cada una

EXCLUSIVA DE VENDA:

RIUS-MANICH, S. A. - Bruch, 56

HARKER, SUMNER & Co., Passeig de Sant Joan, 10 - BARCELONA

JOSEP SINDREU OLIBA - Bruch, 6

Hijos de
MARIANO LORÉS

Áusias March, 91-93
Nápoles, 106 al 114 : Barcelona : T. 50.603

**Tubos de papel
para Hilaturas**

Tarifes d'anuncis de les Revistes tèxtils espanyoles

(Del Catàleg de Premsa de 1931 de Rudolf Mosse Ibèrica, S. A.)

PREUS PER INSERCIÓ

	1 pàg.	1/2 pàg.	1/4 pàg.	1/8 pàg.
«La Voz del Género de Punto» (Barcelona) . . .	140,—	85,—	55,—	35,—
«Cataluña Textil» (Badalona)	140,—	80,—	50,—	30,—
«Boletín del Centro Algodonero» (Barcelona) . .	100,—	60,—	36,—	20,—
«Boletín de la Federación Internacional Algodonera» (Barcelona)	150,—	80,—	45,—	—
«Revista Textil», de la Federación de Fabricantes de Hilados y Tejidos de Cataluña (Barcelona).	70,—	40,—	25,—	—
«El Eco de la Industria, Comercio y Banca» (Barcelona).	100,—	55,—	30,—	20,—
«INDVSTRIA TÈXTIL» (Barcelona). . . .	75,—	40,—	25,—	15,—

Anunciant's!

INDVSTRIA TÈXTIL

ÚNICA REVISTA TÈXTIL CATALANA

us ofereix

Tiratge màxim
Tarifes mínimes

INDVSTRIA TÈXTIL, ultra la seva edició normal, fa cada mes una edició especial que la Cambra de Directors, Majordoms i Encarregats de l'Art Tèxtil subministra a cada un dels seus socis